

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ
Σ Α Λ Π Ι Γ Ε
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ, ΗΘΙΚΟΝ, ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ
ὑπο
ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΞΕΡΟΚΗΡΥΚΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

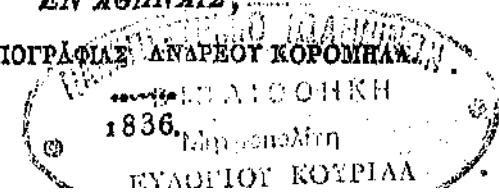
« Ἀκούσωμεν τοίνυν ἅσα τῆς ἀναγνώσεως τῶν Γραφῶν ἀμειψόμεν, ὅσων ὑπομένομεν βλάβην, ὅσων πνίξιν ἰσὺς γὰρ ἂν ποτε τῆς διὰ τῶν ἔργων ἐπιλαβόμεθα ἰσχυρίας οἱ μὲν αὐτοὶ τοὺς νόμους εἰδότες, καὶ εἰς πολιτείας αὐταὶ γρη.»

(Κύριλ. Ἀλεξανδρ. Συνατὴ κατὰ Μαρθ. ἐκκλησίᾳ Κερ. ΓΓ.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΑΓΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΛΩΝ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ

Σ Α Λ Π Ι Γ Ξ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ, ΗΘΙΚΟΝ, ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ.

Αριθ. 8. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ, ΤΗ Ε ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1836. ΣΑΒΒΑΤΟ

*Ἀνταπάντησις πρὸς τὸ κάτωθεν βιβλίον
τὸ πρὸ ὀλίγου ἐκδοθὲν ἐνταῦθα.*

Τοῦ βιβλιορίου ἐπιγραφομένου «*Σύντομος Ἀπάντησις πρὸς*
» τὸν ὑποκρυπτόμενον ὑπὸ Ζ. Π. Ρ. πατέρα τῆς πρὸ ὀλίγου
» διαδοθείσης ἀναισχύντου ἐπιστολῆς, περὶ τοῦ τίς ὁ ὑποκρυ-
» κωμένους σκοπὸς τῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἱεραποστολῶν τῆς
» βιβλικῆς ἐταιρείας. κ.τ.λ. ὑπὸ Ν. βάρβα· τὴν Κεφαλίδα ἀνα-
γόντες, »*ἀλαξίτε ἀλήθειαν* ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ,
» *ἀλήθειαν* καὶ κρίμα εἰρηνικὸν κρίνετε ἐν ταῖς πύλαις
» ὑμῶν ». ἠλπίζομεν νὰ εὔρωμεν εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο
ὅπως δίδου ἀλήθειαν, καὶ ψεῦδος μηδὲν, ἀπάτην οὐδεμίαν,
οὔτε ἐπιβουλὴν, οὔτε πεπλασμένην ἀλήθειαν, οὔτε δολίους
σκοποὺς, οὔτε ἄλλο τοιοῦτον· ἀλλ' ἀφοῦ ἀνέγνωμεν ὅλον δις
καὶ τρίς, εἶδομεν μὲ πλήρη πληροφορίαν, ἥτι ἐψεύσθημεν τῶν
ἐλπίδων μας, καθότι εὔρωμεν ὅλον τὸ ἐναντίον.

Αἰὶ νὰ πληροφορηθῶμεν δὲ ἐντελέστερον, ἕως ἐξετάσωμεν
τὰ κυριώτερα μέρη αὐτοῦ ἐν πρὸς ἐν, διὰ νὰ ἴδωμεν ποῦ
λαλεῖ τὸ βιβλίον τοῦτο ἀλήθειαν εἰλικρινῆ, ἀπάτης
ἀναπίδεκτον.

Ἐν πρώτοις κρίνει τὸν ἀντίδικόν του, ὅτι ἔκρυψε τὸ ὄνομα του, καὶ ὑπεγράφη μὲ τὸ ζ. π. ρ. Ἀλλ' ὅτι μὲν εἶναι σφάλμα τὸ νὰ ὑποκρύπτῃ τις τὸ ἴδιόν του ὄνομα εἰς ὅποιον ὄχιποτε σύγγραμμα ἢ διατριβὴν ἐκδιδόμενα εἰς ὄψιν καὶ κρίσιν τοῦ κοινοῦ, εἶναι τυχόντι ἀλήθεια καὶ ἐναντίον εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον· διότι ἐὰν συναισθάνεται ὅτι γράφει ἀλήθειαν, τίνας ἔνεκεν νὰ φοβῆται ἢ νὰ συστέλλεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ κρύπτεται ὡς ὁ τὰ φαῦλα πράττων (*); μήπως διὰ νὰ μὴ ψυχρῶναι τοὺς φίλους του; ἀλλὰ φίλος μὲν Πλάτων φιλοτάτη ἢ ἀλήθεια· διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὰ συμφέροντά του; ἀλλὰ μηδὲν προτιμήσῃ τῆς ἀληθείας ὑπαγορεύει ὁ ὀρθὸς λόγος· διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν ὑπόληψίν του; ἀλλ' ἔωλος πᾶσα ὑπόληψις φοβουμένη τὴν ἀλήθειαν· διὰ νὰ φύγῃ τὸν παρ' ἀνθρώποις ἔπαινον καὶ τὰς εὐφημίας καὶ χειροκροτήσεις τοῦ κόσμου τούτου, ἵνα ἀποδώσῃ αὐτῷ ὁ πατήρ ὁ οὐράνιος ἐν τῷ φανερῷ, ὅσα ποιεῖ ἐν ταῦθα, ἐν τῷ κρυπτῷ; ἀλλ' ὁ θεὸς οὔτε δοξάζει, οὔτε ἀνταμαίβει τινὰ, μάλιστα καὶ τὸν καταδικάζει, ὅταν κάμνῃ ἐναντίᾳ τῆς θείας του βουλῆς, ὅσα νομίζει αὐτὸς μὲ τὸν πεπερασμένον νοῦν του καλὰ καὶ ὀφελίμα, καθὼς τὸν Σαουλ, τὸν Ἀχαὶε καὶ τόσους ἄλλους· ὅθεν ἔσον ὁ θεὸς θέλει νὰ κάμνωμεν ἐν κρυπτῷ τὰς ἐλεημοσύνας καὶ πολλὰς ἄλλας ἀρετάς, τόσον βούλοται νὰ κηρύττωμεν εἰς τὸ φανερόν τὴν ἀλήθειαν, νὰ λαλῶμεν αὐτὴν ἐνώπιον καὶ αὐτῶν τῶν βασιλείων χωρὶς νὰ αἰσχυρόμεθα καθὼς ὁ θεὸς ψαλμωδῶς, χωρὶς νὰ φοβώμεθα καθὼς ὁ μέγας Πιππιστής, χωρὶς νὰ συστειλώμεθα μήπως σκανδαλίσωμεν τοὺς σαρισαίους καὶ τοὺς ὁμοίους των, καθὼς ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς ὁ μέγας ὑπογραμμὸς παντὸς ἀνθρώπου Σωτήρ. διὰ

(*). Πᾶς ὁ τὰ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς (Παυλ.). ἥτοι ποιεῖ αὐτὰ ἐν τῷ κρυπτῷ.

τὰ ἀποφύγωμεν κινδύνους καὶ θανάτους; ἀλλ' εὐκατοῦς ὁ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας θάνατος, καὶ πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ πολυώδυνα βάσανα. Ἐπιβεβαιώσῃ τοῦτο πραγματικῶς, καὶ εἰ πρὸ νόμου, καθὼς ὁ Ἰωσήφ, καὶ οἱ μετὰ νόμον, καθὼς οἱ Μακαβαῖοι, καὶ μετὰ τὴν χάριν τὰ μυριάριθμα τάγματα τῶν Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, Ἱεραρχῶν, Ὁσίων, Ἀποστόλων, καὶ ὑπὲρ πάντας ὁ κατελθὼν ἐξ οὐρανοῦ καὶ γενηθεὶς ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς, ἵνα μαρτυρήσῃ τῇ ἀληθείᾳ (*). ἀφίνομεν νὰ λέγωμεν τοὺς ἔξω σοφοὺς, καθὼς τὸν Σωκράτην, τὸν Φωκίωνα καὶ ἄλλους παμπληθεῖς.

Ἐκ πάντων τούτων ἀποδεικνύεται, ὅτι ὅσοι κρύπτουν τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὰ διάφορα συγγράμματα καὶ διατριβὰς, τὰς ὁποίας ἐκδίδουν εἰς τὸ κοινὸν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας, σφάλλουν ἀναπολόγητα. Κατὰ συνέπειαν δὲ τούτων, ὁ μὲν ὑπὸ τὰ ζ. π. ρ. ὑποκρυπτόμενος ἔσφαλεν ὡς κρύψας τὸ ὄνομά του, ὁ δὲ πατήρ τοῦ βιβλιαρίου δὲν λέγει εἰλικρινῶς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ μύρωσιν ἀληθείας, διότι ὑποκρύπτει καὶ οὗτος, μυρίως περισσότερον τοῦ κρύψαντος τὸ ὄνομά του, τὴν περὶ τούτων γινώσκοντος ὑποκρίνεται δηλαδὴ ὅτι δὲν γνωρίζει πῶς τοῦτο τὸ νὰ ὑποκρύπτῃ ἕκαστος τὸ ὄνομά του δὲν ἄρχισεν ἀπὸ τὸν ζ. π. ρ. εἶναι πρᾶγμα συνειθισμένον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὥστε κατήνησε καὶ πάντα ἀκατηγόρητον, ἀπὸ τοὺς ἔξω, ἔχων μόνον ἐν ἑαυτῷ ἐσωτερικῶς τὴν κατηγορίαν του· ἥτις κατακείται εἰς τὴν συνείδησιν ἐκάστου. Ἰῶως καὶ αὐτὸς εἰς πολλὰς διατριβὰς του ἐποίησε τοῦτο· τί κάμνει τώρα ὁ σοφός; ὅλα τὰ περὶ τούτου σφάλματα ὅλων

(*). Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι (ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Πιλάτον) καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· (Ἰωάν. Εὐαγγελ. Κ. στή. στίχ. 37).

τῶν ἄλλων ἀνθρώπων βάλλει εἰς τὴν οὐρανὸν τοῦ αἰσώπειον πῆραν καὶ δὲν τὰ βλέπει παντελῶς· ἐν δὲ μόνον σφάλμα, ἐν μονώτατον τοῦ πτωχοῦ ζ. π. ρ. βάλλει εἰς τὴν ἔμπροσθέν του πῆραν, καὶ αὐτὸ μόνον βλέπει ὀξυδερκέστατα, τὸ κρίνει καὶ τὸ κατακρίνει· τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶναι, ἂν ἤθελεν ἀκολουθήσῃ κατὰ τὴν ἐπίγραφὴν τοῦ ἥτις ἐπαγγελίζεται ἀπάντησιν εἰς τὰ γραφόμενα, ἂν εἶναι ψευδῆ καὶ ἀνόητα κ. τ. λ. Νὰ ἀποδείξῃ, λέγει, ποῖα ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης εἶναι ψευδῆ, ποῖα ἀνάσχυοντα, κατὰ τὴν ἐπίγραφὴν του, καὶ τοῦ ὁ συγγραφεὺς δὲν λαλεῖ ἀλήθειαν κατὰ τὴν κεφαλίδά του, καὶ ὄχι εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ὀνόματος. Μετὰ τὴν ἀδικὸν κατάκρισιν τοῦ ὁποίου, προσποιεῖται ὅτι ἀρχίζει τὴν ἀναίρεσιν, καὶ κρίνει, μὴ κρίμα ὄχι εἰρηνικὸν κατὰ τὴν εἰδοποίησίν του, τὸν ἀθῶον ζ. π. ρ. διότι εἶπε γυμνῶν τὴν ἀλήθειαν, μὴ σὺτὰς τὰς λέξεις «*Peri*» μὲν τῶν μεταφραστῶν τῆς γραφῆς, δὲν ἤξεύρω γὰρ σὸ
 «*εἶπω μετὰ βεβαιότητος, τίνες ἐκ τῶν ὁμογενῶν εἶναι, εἰ*
 «*μὴ ὡς καὶ σὸ ἤξεύρεις, ὅτι καὶ ὁ κύριος Βάμβας εἶναι*
 «*εἰς τῶν μεταφραστῶν.*» Τὸ σφάλμα τῶ εὐρίσκει ἐδῶ; ὅτι δὲν ἤξεύρει γὰρ εἶπω μετὰ βεβαιότητος, τίνες ἄλλοι, ἐκτὸς τοῦ Κ. Βάμβα, εἶναι ἐκ τῶν ὁμογενῶν οἱ μεταφρασταί. Ἀλλὰ μήτε ἡμεῖς, μήτε τὸ κοινὸν ἐν γένει ἕλον, δὲν ἤξεύρομεν τίνες ἄλλοι ἐκ τῶν ὁμογενῶν, ἐκτὸς αὐτοῦ, εἶναι οἱ μεταφρασταί· ἄρα σφάλλομεν, ἄρα πρέπει νὰ κατακριθῶμεν παρὰ τῆς σοφολογιότητός του, μὴ τοιαῦτα εὔσημα ἐπιφωνήματα; «*ὁ ὑπουργὸς ἄγνοια*» καθότι ἀφοῦ νοστιμεύεται νὰ λέγῃ τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ζ. π. ρ. ἀνάσχυοντον· ὡς εἶναι τὰ ἐδικά του . . . εὔσημα· εἶναι, λέγει, καὶ ὁ διδάσκαλος Τυτάλδος εἰς τῶν μεταφραστῶν· ἀλλ' ἐπίσης δὲν ἤξεύραμεν οὔτε αὐτὸν προτοῦ νὰ τὸν δημοσιώ-

σῃ· καθότι δὲν ἐδημοσίευσεν ὁ ἀνὴρ ποτὲ τὸν ἑαυτὸν του ὡς ἓνα τῶν μεταφραστῶν, διὰ γὰρ τὸν μᾶθωμεν· ἀλλ' οὔτε συνηγόρησε ποτὲ ὡς μισθωτὸς τῶν ἐναντίων, ὡς ἡ σοφολογιότης του. Ματαίως κοπιᾷ νὰ συστήσῃ μὲ τὴν ρητορικὴν του εἰς τὸ κοινὸν τὸν ἀνδρα τοῦτον καὶ ὡς Ἱερομόναχον καὶ ὡς διδάσκαλον τῆς θεολογίας· καθότι, ὄχι μόνον Ἱερομόναχος καὶ ἀπλῶς Θεολόγος, ἀλλὰ καὶ Ἀρχιερεὺς, καὶ Πατριάρχης, καὶ Ἅγιος, καὶ Θεολόγος πατήρ, ἐὰν ἦναι τις, ἔχει δὲ γνώμην τινὰ, ἢ ἐπιχειρήσιν μὴ συναδούσαν μὲ τὴν κοινὴν γνώμην τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Καθολικῆς καὶ Ἀποτολικῆς Ἐκκλησίας, τὴν τοιαύτην γνώμην εἴτε ἐπιχειρήσιν ἢ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικῆ Ἐκκλησία ποτὲ, οὔτε ἐδέχθη οὔτε δέχεται. «*Ἐὰν χειρὶδὸν οὐ καθίστηται μία*» Δύναται δὲ νὰ βεβαιωθῇ ἕκαστος τοῦτο καὶ ἐκ τῆς διαθήσεως, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ἀπ' ἀρχῆς ἡ Ἀνατολικῆ Ἐκκλησία εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ ἀγίου Ἱερωνύμου, ὀνομαζομένην Βουλγάταν, περὶ τῆς ὁποίας γράφει καὶ ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ μεγάλη Ἐκκλησία εἰς τὴν ἱερογραφικὴν ἐταιρείαν τὰ ἐξῆς.
 «*Ἀλλὰ καὶ ταύτης (τῆς Βουλγάτας) γενομένης καὶ ἀναγινοσκομένης ὑπὸ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἀνατολικῆ ἀπεδέχετο καὶ ἀνεγίνωσκε πάντοτε τὴν μετάφρασιν τῶν ἐβδομήκοντα,*» (Ἰδε Εὐαγ. Σάλπ. Περίοδος α. Ἀρθ. 13. Σελ. 98) ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανόλωμεν.

Ἄφοῦ ὁ διαληφθεὶς κατέκρινε τὸν ζ. π. ρ. ὡς ψεύστην καὶ ὑπουργὸν, ὄχι διὰ ἄλλο τι, εἰ μὴ μόνον, διότι εἶπεν, ὅτι δὲν ἤξεύρει μετὰ βεβαιότητος τίνες ἄλλοι ἐκ τῶν ὁμογενῶν εἶναι οἱ μεταφρασταί (καὶ ἐκ τούτου ἔκαστος ὁ σοφὸς ὅτι ὑπεκρίθη ταύτην τὴν ἄγνοιαν. ὁ ζ. π. ρ. διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν Βάμβαν) νομίζει ὅτι μὲ τοῦτο ἀναίρεσον ὅλην τὴν ἐπιστολήν· συσταίνων δὲ τὸν ἑαυτὸν του, ὅτι εἶναι εἰς τῶν με-

παρροστών (*) και λαβὼν τὴν μαρτυρίαν ἀφ' ἐκτουτοῦ, δεῖ
κάνει ἔργον εὐσεβές κ. τ. λ. μεταβαίνει βητορικῶς, και,
ὡς νομίζει, ὑποκεκρυμμένως, εἰς τοὺς ἀποδοκιμάζοντας και
μὴ δεχομένους παντελῶς ἐκ τοῦ Ἰσραϊτικοῦ νέαν μετάφρα-
σιν τῆς ἀγίας γραφῆς, και τοὺς πολεμεῖ δεινῶς μὲ τὰς
πλέον ἀνυπεράρκτους και παραλόγους συκοφαντείας, τῶν ἑ-
ποίων τὰς κυριωτέρας θέλωμεν ἐξετάσαι, νὰ ἴδωμεν ἐν-
ερίσκειται εἰς κανὲν μέρος αὐτῶν, ἴχνος ἀληθείας τοῦ-
λάχιστον.

Ἐν Πρώτοις λίγει « ὅστις » και ὄχι ὅσοι προποιοῦμενος
τάχα, ὅτι δὲν γνωρίζει τοὺς ἀποδοκιμάσαντας ταύτην
Συναδικῶς, ἀλλὰ μόνον τὸν ζ. π. ρ. και εἴτινα ἄλλον ἐμψ-
φρονά του, και μ' ἄλλα ταῦτα, ὁ πτωχὸς ζ. π. ρ. εἰς κανὲν
μέρος τῆς ἐπιστολῆς του οὔτε καταδικάζει ποσῶς τὴν εἰς
τὴν γλωσσάνμας (κατὰ τὸν Κ Βάμβαν) μετάφρασιν τῶν Ἰε-
ρῶν γραφῶν, οὔτε ἀποδοκιμάζει τὴν ἐκ τοῦ Ἰσραϊτικοῦ κειμένου
πιχειρηματικῶς, καθὼς αἱ Ἱεραὶ Σύνοδοι τῆς ὀρθοδόξου
Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας· ἀλλὰ διηγεῖται τὸ πρᾶγμα ἀπλῶς
ὡς συνέβη· ἴδου οἱ λόγοι του· « Αὐτὴ (ἡ ἔθνικὴ ἐφημερίς)
διελάμβανεν, ὅτι ἡ μεγάλη Ἐκκλησία εἶχε στέρξει νὰ γένη
« μετάφρασις και τύπωσις εἰς τὴν γλωσσάν μας τοῦ κειμένου
« τῶν ἑβδομήκοντα, δι' ἐξόδων τῆς βιβλικῆς ἑταιρείας, και
« ἐξέθετε και τὸς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους, ἀφοῦ αὐτὴ ἡ ἑται-
« ρεῖα ἐτύπωσε νέαν μετάφρασιν τοῦ Ἰσραϊτικοῦ κειμένου, δὲν
« ἰδύνατο ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία νὰ δεχθῆ αὐτὴν τὴν μετά-

(*) Παράδοξον τῆ ἀληθείας, ἐνῶ μόνος κηρύττει ἑαυτὸν
ἀουστύλως ὅτι εἶναι εἰς τῶν μεταφραστῶν ἐναντίον τῆς ὀρ-
θοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, συγχύζεται και ταράττεται, ὅταν
τὸ λέγουν οἱ ἄλλοι, ἀποκρινόμενοι πρὸς φίλους ἐρωτῶντας,
και νομίζει, ὅτι μὲ τοῦτο τὸν κρυποῦν.

« φρασιν Ἰσλ. 3. Και Σελ. 8. « Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ ὑπερέβῃ
« (οἱ τῆς ἑταιρείας) νὰ τυπώσωσι τὴν παραδεδομένην ὑφή-
« μῶν μετάφρασιν τῶν Ὁ· κατὰ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Με-
« γάλῃς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἠθέλησαν νὰ ἐκδώσωσι νέαν ἐκ τοῦ
« Ἰσραϊτικοῦ κειμένου; Ἀναμφισβόλως θέλεις μὲ εἰπεῖν ὅτι
« διὰ τὴν ἀκρίθειαν ἑκάμαν τοῦτο· βέβαια ἡ ἀκρίθεια ὅλη
« ἔκει εἰς τὸ νὰ μάθῃ ὁ λαὸς μας ὅ, τι λέγει αὐτὴ ἡ μετά-
« φρασις τῆς βιβλικῆς ἑταιρείας, τὸ ὅποιον δὲν ἔχει ἡ τῶν
« Ὁ· ὅτι δηλ· ὁ Ἰσάχαρ εἶναι ὁσος δυνατὸς κειτόμενο
« μεταξὺ εἰς δύο ρεύματα ὑδάτων — Παράβαλε
« αὐτὰ ταῦτα μετὰ τῆς μεταφράσεως τῶν Ὁ· και θέλεις
« ἰδεῖ ὅποιε διαφορά και ἀσχημοσύνη ὑπάρχει εἰς τὰς μετα-
« φράσεις τῆς βιβλικῆς ἑταιρείας; Ἐν δὲ συνεχίσει τὴν σύγ-
« κρισιν θέλεις εὐρεῖ πλῆθος ταιούτων, διὰ τὰ ὁποῖα και ἡ
« Ἱερά ἡμῶν Σύνοδος διεκήρυξεν ἐσχάτως ἀπαράδεκτον ταύ-
« τὴν τὴν μετάφρασιν. » Αὐτὰ εἶναι τὰ ἀναίσχυντα λόγια τῆς
ἐπιστολῆς τοῦ Ζ. Π. Ρ.; μὲ αὐτὰ τὰ λόγια καταδικάζει τὴν
εἰς τὴν ἀπλουστέραν γλωσσάν μας μετάφρασιν τῶν Ἱερῶν
Γραφῶν; Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν μᾶς ὀδηγεῖ νὰ
λαλῶμεν; (λαλεῖτε ἕκαστος ἀλήθειαν πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ). Ἢ μήπως εἶναι ἡ ἀλήθεια τοῦ Κ. Οὐδρόφ, τὴν
ὁποίαν ἐούσταινε τότε πρὸς τοὺς μαθητάς του κατὰ τὸν Κ.
Πρασαλέντην (*); Τὴν ὁποίαν ἀλήθειαν ἀγωνίζονται νὰ συσῆ-
σουν και οἱ ἐνταῦθα φίλοι του, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κ. Βούρ-
γες και τοῦ ἐν Σμύρνη διατρίβοντος Κ. Γέτερ. Τὸν εὐγνωμο-
νοῦμον λοιπὸν ὅτι μᾶς ἐξήγησε σαφέστατα τὴν ἀλήθειαν
τῶν φίλων του, ἥτις εἶναι αὐτόχρημα ἀπάτη τῶν ἀπλουστέ-
ρων, ἐπιβουλή τῆς ὀρθοδοξίας, και ἐκ διαμέτρου ἐναντία τῆς

(*) Ἰδι Εὐαγ. Σάμπη. Ἄρθ. 7.

ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν βλέπομεν νὰ μᾶς
 συστήσῃ καὶ αὐτὸς μὲ τὴν σύντομον ἀπάντησίν του. Ἡ διὰ
 ποίον ἄλλον λόγον φοβῆται νὰ ἐλθῇ ἀπ' αὐθείας εἰς τὴν ὑπό-
 θεσίαν του, ἀλλὰ βιάζεται καρκινικῶς ἕως ἔσθου νὰ καταστήσῃ
 πρὸς αὐτήν; Ἡ ὑπόθεσις του ἐντοῦτα εἶναι τὸ νὰ κτυπήσῃ
 τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἣτις ἔγραψε πρὸς τὴν βιβλικὴν
 ἑταιρείαν πᾶντας τοὺς λόγους τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας,
 διὰ τοὺς ὁποίους εἶναι ἀπαράδεκτος ἀπὸ πάντων ὀρθόδοξων
 ἢ τοιαύτη μεταφράσις· καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἑλλά-
 δος, ἣτις κατ' ἔγκρισιν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος ἔγρα-
 ψεν ἐπισήμως· ὅτι ἀποδοκιμάζει αὐτήν καὶ κατὰ συνέ-
 πειαν πάσας τὰς Ἐκκλησίας τῶν ὀρθόδοξων, ἐκ τῶν ὁποίων
 καμία δὲν τὴν ἐδέχθη μέχρι τοῦ νῦν, οὔτε θέλει τὴν δε-
 χθῆ ποτέ, ἀλλὰ τὴν ἀποδοκιμάζει ὡς ξένην καὶ ἀλλότριον
 τῆς ὀρθοδοξίας· ἐν ἐνὶ λόγῳ τὸ νὰ κτυπήσῃ πᾶσαν τὴν
 ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καθ' ὅλην τὴν ἑκτασίαν. Ὅσον φοβεῖται,
 βέβαια, καὶ ὀρθοδοξοῦ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ προσωπεῖον, πλην
 ὅσον καὶ ἂν προβαίῃ καρκινικῶς, δὲν δύναται νὰ κρυφῆ
 ὀπίσω τοῦ δακτύλου του.

Λέγει, ὅστις καταδικάζει τὴν εἰς τὴν γλωσσάν μας
 μετάφρασιν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν· Ἄλλ' εὔρειν ἕως τῶρα κα-
 νένα ὀρθόδοξον νὰ καταδικάζῃ τὴν μετάφρασιν τῶν Γραφῶν
 εἰς τὴν γλωσσάν μας; Ἡ πρώτη, ἡ εἰλικρινής, ἡ θεόπιστος
 μετάφρασις τῶν Ἱερῶν Γραφῶν (ἡ τῶν Ὁ λέγω) δὲν ἐγίνα
 πρὸ Κ'. περίπου αἰῶνων εἰς τὴν γλωσσάν μας; (*) Ἔστω καὶ

(*) Φαίνεται ὅτι τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν τὴν στο-
 χάζεται γλωσσάν μας ὁ κύριος οὗτος, ἀλλὰ ξένην καὶ
 ἀλλοτρίαν· ἄλλως εἰδύνατο νὰ εἶπῃ εἰς τὴν ἀπλουστεράν
 γλῶσσαν μας, ἐὰν εἶχε σκοπὸν νὰ καλῆσῃ εἰλικρινῶς καὶ
 καμμίαν ἀλήθειαν· ἀλλὰ τῷ συμφέρει νὰ παραστήσῃ ξένην τὴν

αἰς τὴν ἀπλουστεράν· καταδικάζει αὐτὴν ἡ μεγάλη Ἐκκλη-
 σία, ἡ συγχωρεῖ μετάφρασιν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν ἐκ τοῦ και-
 μένου τῶν ἐβδομήκοντα; τῆς ὁποίας τὴν ὑποδοχὴν ὑπεσχέ-
 θη εὐγνωμόνως, ἐὰν γίνῃ μὲ εἰλικρίνεια, ἄλλως δὲν δέχεται
 νέαν μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ, καὶ ἀποδίδει θαυμασίως
 τοὺς λόγους τῆς. (Ἰδε Ἑθν. Ἔφημι· ἀριθ. 29, καὶ Εὐαγγ. Σάλ-
 πιγγ. ἀριθ. 13, καὶ 15.) Πῶς λοιπὸν λέγεις, κύριε, ὅτι κατα-
 δικάζει αὐτήν; Ἦτὲ ἀνθρώπου ἵνα τὶ καθήμενος κατὰ τοῦ
 ἀδελφοῦ καὶ τῆς μητρὸς σου καταλαλεῖ ψευδῆ καὶ ἀνύπαρκτα;

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ σεβαστὴ ἡμῶν μήτηρ φυ-
 λάττουσα ἀπ' ἀρχῆς ἀπαράλλακτον τὴν πατριὸν ἡμῶν
 γλῶσσαν, καθὼς εἰς ὅλα τῆς τὰ ἔγγραφα, οὕτω καὶ εἰς πᾶ-
 σαν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ταλετὴν καὶ ἀνάγνωσιν τῶν Γραφῶν,

Ἑλληνικὴν, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι εἰς τὴν γλωσσάν μας δὲν
 ἔχομεν καμμίαν μετάφρασιν, ἂν καὶ ἐγίναν ἑπτὰ· ἐκ τῶν
 ὁπίων ἡ α' καὶ ἀπαθεστάτη κ. τ. λ. ὡς ἀνωθεν, εἶναι τῶν
 Ὁ· ἡ δὲ β'. τοῦ Ἀκύλα, καὶ ἡ γ' τοῦ Συμάχου, ἀνδρῶν ἱνα-
 τίων εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν, ὅθεν ἐποίησαν καὶ τὰς μετα-
 φράσεις αὐτῶν διιστραμμένῳ λογισμῷ, πρὸς τὴν τῶν
 Ὁ· ἡ δ'. Θεοδοτίωνος τοῦ Ἐφεσίου πρὸς ἀνατροπὴν τῆς
 αἰρέσεως τοῦ Μαρκίωνος, καὶ ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας·
 ὅθεν τὰ πλεῖστα αὐτῆς συναΐδουσι μὲ τὴν τῶν Ὁ· ἡ ε'. καὶ
 ε'. ἀνώνομα· ἡ ζ'. τοῦ ἁγίου Λουκιανοῦ τοῦ μεγάλου
 ἀσκητοῦ καὶ μάρτυρος, ὅστις ἔκαμε ταύτην τὴν μετάφρασιν,
 διὰ νὰ ἀποδείξῃ εἰς πάντας τὸ ἀξιοπίστον καὶ ἀληθές τῆς
 μεταφράσεως τῶν Ὁ· διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία
 δὲν ἔβαλεν αὐτὴν εἰς χρῆσιν, ἀλλὰ τὴν μετεχειρίζετο ὡς
 μαρτυρίαν τῶν Ὁ· κατὰ τὴν πρόθεσιν καὶ αὐτοῦ τοῦ μετα-
 φραστοῦ· πρόσθετος καὶ τὰ τετραπλᾶ, τὰ ἑξαπλᾶ καὶ ὀκταπλᾶ
 τοῦ Ἰριγιένους, τὰ ὁποῖα κατέστρωσεν αὐτός ὁ ἀνὴρ μὲ τό-
 σους κόπους, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς μεταφρά-
 σεως τῶν Ὁ· ὅθεν καὶ μόνον τὴν μετάφρασιν τῶν Ὁ· προ-
 τιμήσας ἐξέδωκεν.

ᾠδοῦναι με πρόνοιαν φιλόστοργον τοῦτον τὸν ἀγαθὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐνεργεῖ σήμερον καὶ πᾶς ἐχέφρων ὀρθόδοξος, φιλογενής καὶ φιλάδελφος Ἕλληνας: δηλ. τὸ νὰ ἀνακαλέσῃ κατὰ τὸ δυνατόν τοὺς ἑμογενεῖς καὶ ἑμοπίστους εἰς αὐτὴν τὴν πατρικὴν γλῶσσάν μας, ἣτις καὶ προοδεύει θαυμασίως θεῖα χάριτι· εἰς τὴν ὅποιαν καὶ ἡ εἰλικρινὴς μετάφρασις τῆς Παλαιᾶς ἔγινε, καὶ πᾶσα ἡ Νέα Διαθήκη συνεγράφη. Συντάττουσι δὲ κατὰ καιρὸς καὶ οἱ ὀρθόδοξοι διδάσκαλοι τῆς ἐκκλησίας μας ὁμιλίαι διαφόρους, καὶ μάλιστα ἐρμηνείαι τῶν θείων γραφῶν εἰς τὴν ἀπλουστεράν καὶ καθομιλουμένην γλῶσσαν, καθὼς ὁ αἰδίδιμος Νικηφόρος Θεοτόκης καὶ ἄλλοι πολλοὶ, μιμούμενοι τοὺς Θεοφόρους πατέρας μας, καὶ μάλιστα τὸν Χρυσόστομον καὶ Θεοφύλακτον, τοῦ ὁποῖου πᾶσαι σχεδὸν αἱ σωζόμεναι ἐρμηνεῖαι τῶν θείων γραφῶν μεταφράσθησαν εἰς τὸ ἀπλούστερον· ἡ μὲν τοῦ Εὐαγγελίου πρὸ πολλῶν χρόνων, ἡ δὲ τῶν Ἀποστόλων ἐσχάτως ἐκ τοῦ αἰδίδιμου Νικητοῦ Ἀγιορείτου ἐπλουτίσθησαν δὲ καὶ μετὰ σχολία ἑλλῶν Θεοφώρων Πατέρων, ὥστε ἐννοεῖ ἕκαστος τὴν ἀληθῆ ἐννοιαν τῶν θείων Γραφῶν, καὶ δὲν φοβεῖται νὰ περιπέσῃ εἰς ἀλλοκάτους ἐγερσιδασκαλίας. Ὅταν λοιπὸν οἱ ἀληθεῖς διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐνεργοῦσι ταῦτα πάντα, τὰ ὅποια καὶ προχωροῦν θεῖα βοήθεια, προϊόντος τοῦ χρόνου, πῶς σὺ λέγεις ὅτι καταδικάζουσι τοὺς ἱερούς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας οἱ ἀληθῶς μιμηταὶ αὐτῶν; τί ἔκαμνον οἱ θεοὶ Πατέρες, κύριε, ἠρμήνευον, ἢ μετέφραζον τὰς Γραφάς; ἢ ἀνάγνωσις καὶ μελέτη δὲν συμπληροῦται μετὰ τὴν ἐρμηνείαν κάλλιστα; Καὶ ποῖος ἐμποδίζει ἄνδρας, γυναῖκας, νέους καὶ γέροντας ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναγινώσκωσι πᾶσας τὰς θείας Γραφάς, ὅταν θέλωσι, καὶ νὰ ὁδηγῶνται εἰς τὴν ἀληθῆ ἐννοιαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς σαφεῖς ἐρμηνείας αὐτῶν; μήπως

εἰ θεοὶ Γραφαὶ εἶναι κεκρυμμένοι εἰς κἀνὸν μέρος; μήπως δὲν πωλοῦνται δημοσίως; μήπως δὲν παρακινεῖ ἕκαστος ὀρθόδοξος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὁποῖος τάξεως καὶ βαθμοῦ εἶναι, νὰ ἀναγινώσκῃ αὐτὰς μετὰ πίστιν καὶ εὐλάβειαν; μήπως δὲν ἀναγινώσκονται καθημέραν εἰς τὰς Ἐκκλησίας εἰς ὑπήκοον πάντων; μήπως δὲν τὰς ἐρμηνεύουσι οἱ διδάσκαλοι καὶ ἐπ' ἐκκλησίας καὶ κατὰ μέρος; ἢ ἔρρινα τῶν θείων Γραφῶν, κύριε, πῶς ἐκτελεῖται πληρέστατα; μετὰ τὴν μετάφρασιν, ἢ μετὰ τὴν ἐρμηνείαν; καὶ ὅταν μετὰ τὴν ἐρμηνείαν ἐκπληροῦται ἡ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν « Ἐρρινατε τὰς Γραφάς » ποῖος ἀντιλέγει εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἡμεῖς οἱ ἐρρινωῦντες τὰς θείας τοῦ Γραφῶν μετὰ τὴν μέθοδον τοῦ ἐρρινωῦν, ἢ οἱ ἐμποδίζοντες καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἰδίους συστηματικῶς αὐτῶν, ἀγωνιζόμενοι νὰ τὴν ἀνατρέψωσι; Ποῖοι, λέγω, καταδικάζουσι τοὺς ἱερούς Πατέρας ἡμῶν, ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι δεχομένη ἐλα τὰ θεόσοφα αὐτῶν συγγράμματα καὶ τὰ φρονούμεν, καθὼς τῶ ὄντι εἶναι, μετὰ πολλῆς διακρίσεως καὶ συνέσεως πνευματικῆς γεγραμμένα, τιμῶμεν αὐτοὺς ἁγίους καὶ ἐπικαλούμεθα μετὰ πίστιν καὶ εὐλάβειαν τὴν πρεσβείαν αὐτῶν, ἢ ὅσοι τὰς ἐρμηνείας αὐτῶν εἰς τὰς θείας Γραφάς τινόντι καταδικάζουσι; τὰ συγγράμματα αὐτῶν ὅχι ὡς θεόσοφα ἀλλ' ὡς ἀπλᾶ κρίνουσιν ἁγίους αὐτοὺς δὲν καταδέχονται οὔτε νὰ τοὺς ἀκοῶσιν τὴν πρεσβείαν αὐτῶν ὀρθοσκευτικῶς ἀποβάλλουσι. Ταῦτα δὲ ποιούντων, τολμᾶς σὺ νὰ λέγῃς ἀκόμη ὅτι ἡμεῖς τοὺς καταδικάζομεν; Ἰὲ ἀνθρώπου οὐ παύσῃ διαστρέφω τὴν ὁδὸν κυρίου τὴν εὐθείαν!!!! Ἰδοὺ ἀδελφοὶ χριστιανοὶ αἱ ἀλήθειαι τοῦτου τοῦ βιβλιαρίου. Μὲ αὐτὰς τὰς ἀληθείας τοῦ καταβάλλει ἕως εἰς τὴν Παπικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐκεῖ ἐξετάζει εἰς πῶσα κακὰ περιέπεσον ὁ λαὸς τῆς ἐκ τοῦ διότι ἐμπεδοῖτο, ὡς λέγει, νὰ ἀναγινώσκῃ τὰς θείας Γραφάς. Ἀλλὰ

δὲν ὁμιλεῖ ὡς ὀρθόδοξος ἀνατολικός, ἀλλ' ὡς . . . καθότι, ὁ ἀνατολικὸς ἐὰν θέλῃ νὰ ἀριθμῆσῃ ταῦτα, ἐπάνω-
 κες θέλει εἶπει, ὅτι σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ τὸ πλεῖστον μέρος
 τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἐξώκειλεν εἰς διαφόρους αἵρέσεις, αἱ ὅποια
 ὁμοῦ μὲ τὸν παπισμὸν ἔβρισαν καὶ ὅλον τὸ σύστημα τῆς
 καθολικῆς ἐκκλησίας· ἀλλ' αὐτὸ περὶ αὐτῶν δὲν ἀναφέρει
 οὐδὲ γράφει οὔτε ἐδῶ δὲν λαλεῖ τὴν ἀλήθειαν πρὸς τὴν πλη-
 σίον αὐτοῦ, ὁ τοιαύτην κεραλίδα προτάξας.

« Διατὶ λοιπὸν, λέγει, δὲν θέλετε τὴν μετάφρασιν εἰς τὴν
 ἑδικήνημας σημερινὴν γλῶσσαν; » Ἰβλὸν ὁ φίλος εἰς τὸν
 πληθυντικὸν ἀριθμὸν, καὶ βαθμηδὸν ἐπλησίασεν εἰς τὴν
 ὑπόθεσίν του, δὲν λέγει ὅμως ἀκόμη τὴν ἐκ τοῦ Ἱεραϊκοῦ,
 ἀλλὰ ἀπλῶς τὴν μετάφρασιν (ὑποκρινόμενος ἀκόμη ἄγνοιαν
 τῆς ἀδείας, ἣν ἔδωκεν ἡ μεγάλη Ἐκκλησία νὰ μεταφρασθῇ
 ἐκ τοῦ καιμένου τῶν Ὁ. Ἱθῶς τοῦτο ταῖς διαστρέφουσι τὴν
 ἀλήθειαν, ὅσα βῆτα ἐκ τῶν διαφορῶν συγγραμμάτων ἀρβό-
 κουν αὐτοῖς δυνάμενοι νὰ τὰ διαστρέψωσι, ταῦτα λαμβά-
 νουσι· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ὑποκρίνονται τὴν ἄγνοιαν). « Τάχα
 διὰ νὰ μὴ ταπεινωθῇ (λέγει) τὸ ὕψος τῶν οὐρανίων ἀλη-
 θεϊῶν μὲ τὴν κοινὴν γλῶσσαν; » Ἐὰν τὸ λέγῃ χωρὶς ὑπό-
 κρισιν δηλ. διὰ νὰ μὴ ταπεινωθῇ τὸ ὕψος τῶν ὑψηλῶν νοη-
 μάτων τῆς ὑψηλῆς θεολογίας, ἀποκρινόμεθα· καί· διότι οἱ
 ἀπλοῦ καὶ ἀγράμματοι λαοί, ἔχουν ὀλίγας ἰδέας, ἄρα ἔχουν
 καὶ ὀλίγας λέξεις παραστατικὰς τῶν ἰδεῶν αὐτῶν· ὅσας ἕλ-
 λας λέξεις ἔχομεν παραστατικὰς ὑψηλοτέρων ἰδεῶν εἶναι
 εἶναι αὐτόχημα Ἑλληνικαὶ χωρὶς τινὸς παραλλαγῆς (κα-
 θὼς εἶναι Ἑλληνικὴ καὶ ὅλη ἡ γλῶσσα αὐτοῦ τοῦ λαοῦ μὲ
 κάποιαν παραθοράν), ὅσοι ὁμιλοῦν αὐτὰς τὰς λέξεις ἔμαθον
 πρῶτον τὰς ἰδέας των· ὅταν λοιπὸν σὺ φιλοτιμηθῆς νὰ πα-
 ραστήσῃς ἰδέας τόσον ὑψηλὰς μὲ λέξεις χυδαῖκὰς εἰς τὸν

ἄπλοῦν λαόν, ὅστις δὲν ἔμαθεν, οὐταύνοισι τὰς ἰδέας αὐτὰς,
 ταπεινόνεις βέβαια τὸ ὕψος καὶ μεταβάλλεις τὸ νόημα εἰς
 τὸ ἐκ διαμέτρου ἐναντίον (*)· αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία, κύρια

(*) Πρὸς περισσοτέρων ἀποδείξιν τῶν λεγομένων ἄς ἀνα-
 φέρωμεν μέρος συνομιλίας τινός, τὴν ὅποιαν ἐκάμαμεν μετὰ
 τοῦ κυρίου Χιλ κατ' αὐτὰς εἰς τὸν αἶλον αὐτοῦ, ὅπου ἦσαν
 καὶ αἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, βραστάζουσαι ἐκάστη ἐν Εὐαγγέ-
 λιον, μὲ τὴν μετάφρασιν αὐτοῦ, ἐκ τῶν ἐκδιδομένων ἀπὸ
 τῆς ἑταιρείας, καὶ ἀναγινώσκουσαι εἰς αὐτὰ· ἐγὼ λα-
 βὼν ἐν Εὐαγγέλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς μιᾶς νεάνιδος, εἶπον
 πρὸς τὸν Κ. Χιλ ἐνώπιον τῶν κορασίων. « Ἐὰν, κύριε, αἱ ἐπί-
 σκοποι τῆς πατρίδος σου ἐξετάσων ταύτην τὴν μετάφρασιν,
 θὰ σὲ καθήρουν· » μὴ λέγει· διατί; ἰδοὺ τὸν ἀποκρίνομαι.
 « Εἰς τὴν ἀρχὴν ἦτον ὁ λόγος » (οὕτως εἶναι μεταφρασμέ-
 νον εἰς ἐκείνην τὴν ἔκδοσιν, τὸ αἶν ἀρχῆ· ἢ ὁ λόγος). καὶ
 παρακατιῶν, « Διὰ μέσου αὐτοῦ » αὐτὰ τῷ εἶπον· οὕτω τὰ
 πιστεύετε; ὅχι μοι ἀπεκρίθη· πιστεύομεν ὅτι ὁ λόγος ἦτον
 πρῶτῃται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν· ἀλλὰ τὸ· « Διὰ μέσου αὐτοῦ; » καὶ
 αὐτὸ μοι λέγει δὲν τὸ πιστεύομεν οὕτω· πλὴν πῶς; ἢ ἐξη-
 γήσωμεν, τὴν « διὰ » ἐξηγῆται, κύριε, τῷ εἶπον, ἀπὸ τῆς
 ἐρμηνείας τῶν θεοφόρων πατέρων μας, τὴν ὅποιαν σεῖς ἀ-
 γνοοῦντες μεταφράζετε καὶ αὐτὸ τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, ἐναντίον
 καὶ αὐτῶν τῶν φρονημάτων σας, καὶ εἰσάγετε ἐκ νέου τὸν
 ἀρειανισμὸν· καθότι ὅλη ἡ ἐπάρατος αἵρεσις τοῦ Ἀρείου καὶ
 Μακεδονίου εἰς αὐτὰ τὰ δύο κυρίως συνίστατο, δηλ· « Εἰς τὴν
 ἀρχὴν ἦν ὁ λόγος » καὶ « Πάντα διὰ μέσου αὐτοῦ ἐγένετο ».

Ἀλλὰ δὲν πταίομεν ἡμεῖς μὴ ἀπεκρίθῃ· σεῖς τὸ μετα-
 φράσατε· ἡμεῖς; ἀνταπεκρίθην, ἀπαγῆ· ποῖον ἐνοσεῖς ἡμεῖς!
 τὴν Ἑκκλησίαν μας; ἀλλ' ἡ Ἑκκλησία ἡμῶν εἶλες αὐτὰς
 τὰς μεταφράσεις τὰς ἀποδοκιμάζει ὡς αἰρετικὰς καὶ βλα-
 σφημους· εἰς μίαν σελίδα εὗρομεν δύο τοιαύτας φρικτὰς
 βλασφημίας, ἀλλ' ἐὰν ἀναγνώσωμεν ὅλην τὴν μετάφρασιν
 τοῦ Εὐαγγελίου, τῶν Ἀποστόλων καὶ ὅλης τῆς παλαιᾶς Γρα-
 φῆς, πόσας βλασφημίας σοχάζουσαι νὰ εὕρωμεν, ἐκ τῶν ὅ-
 ποιῶν ἄλλαι εἶναι ἐναντίαι καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς σᾶς, καθὼς αἱ
 διαληφθεῖσαι· ἄλλαι εἶναι σύμφωναι μὲ τὴν δόξαν σας καὶ

καὶ ὄχι καθὼς ἀδίκως μᾶς συκοφαντεῖς· καὶ ἴσον ἢ σοφολογιότης σου νομίζεις τοῦτο γελοῖον καὶ ἀμαθὲς σόφισμα, τόσον ἡμεῖς ἐλσεινολογοῦμεν οὐχὶ γελοῖως ἀλλὰ σπουδαίως τοὺς ἀθώους ἀδελφούς μας, ὅσοι ἀπατῶνται ἀπὸ τὰ πολυμαθῆ σου σοφίσματα. ἀκολουθεῖ.

Παρατηρήσεις εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ἀθανασίου Β. Ο. εἰς τὴν κατ' Ἀμερικανῶν ἐπιστολὴν τοῦ ζ. π. ρ. ἐν Σμύρῃ.

Ὁ λεγόμενος *μιλογενής* αὐτός ἀνὴρ ὁ καλύψας τὸ Ἀθανάσιος ὄνομά του μὲ τὰ στοιχεῖα β. ο. καὶ τὴν ὁποίαν κατοικεῖ πόλιν ἢ κώμην μὲ δέκα στιγμάς· φαίνεται ὅτι εἶναι φίλος καὶ ὁμόφρων τοῦ διαλεκθέντος, διὰ τοῦτο δὲν φοβεῖται μήπως τὸν κατακρίνη αὐστηρῶς ὁ φίλος του, ὁ ἀδέκαστος ἰκριτής τῶν ὑποκρυπτομένων τὰ ὀνόματα αὐτῶν, διότι δὲν ἀμιλεῖ ὑπὲρ, ἀλλὰ κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας, δὲν ὑπερασπίζεται, ἀλλ' ἐπιβουλεύεται καὶ τὴν πίσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐβαπτίσθη, καὶ τὴν πατρίδα εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη, ὡς ἄλλος μισθωτὴς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνα. Ὅθεν ὅσοι ἀγα-

ναντίαι εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἡμῶν πίστιν· πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν νὰ κάμωμεν ἡμεῖς ταιαύτας μεταφράσεις; ἀλλ' ἐὰν εἰς ἤρατε τινὰς Ἕλληνας πεπαιδευμένους μὲν κατὰ τὴν ἔξω σοφίαν, γωλαίνοντας δὲ ἢ ἀδιαφόρους εἰς τὴν θρησκείαν, ἢ ἀπείρους τῶν Βικλησιαστικῶν, ἀφορῶντας εἰς μόνον τὰ χρήματα· τί πρὸς ἡμᾶς; τί κοινὸν ἡμῖν τε καὶ αὐτοῖς; μοὶ λέγει πάλιν· κάματέ μας εἰς ἄλλην μετάφρασιν· τῷ ἀπεικρίθη· ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα νὰ ἀνακαλέσωμεν τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν ἀτίριον ἡμῶν γλώσσαν νὰ τὰ ἀναγινώσκωσιν εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν πρωτότυπα, καὶ νὰ ὀδηγῶνται εἰς τὸ εὐθεῖς νόημα αὐτῶν ἀπὸ τὰς ἑρμηνείας· τῶν Ὀμοφρόνων Πατέρων ἡμῶν· τότε μοὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ « αὐτὸ εἶναι τὸ καλλίτερον. »

ποῦν νὰ γράφουν καὶ νὰ δημοσιεύουν τοιαῦτα, μᾶλλον πρὸς τὰ νὰ ἐλπίζωσι, παρὰ νὰ συστέλλωνται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ταῦτον, καθότι ἡ σοφολογιότης του καὶ ἐν δὲν δυνήθη νὰ τοὺς συντρέξῃ εἰς' ἀπ' εὐθείας, εἴτε ἐκ πλαγίου, τοῦλάχιστον προσποιεῖται τὴν ἄγνοιαν· ἢ διὰ ποῖον ἄλλον λόγον, ἐνῶ ἐξέδωκεν καὶ οἱ δύο φυλλάδια, τὸν μὲν ζ. π. ρ. ὅστις ὑπέκρυψε μόνον τὸ ὄνομά του, καταδικάζει τόσον αὐστηρῶς τὸν δὲ β. ο. ὅστις καὶ τὴν πόλιν του κατέκρυψε, προσποιεῖται ὅτι δὲν τὸν γνωρίζει· πρὸ 20 σχεδὸν ἡμερῶν τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἰδίου φυλλαδίου του, ἐτάλη διὰ τοῦ ταχυδρομαίου πρὸς τὴν σοφολογιότητά του· τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φυλλάδιον. Ἀλλὰ τί ἔπρεπε λέγει νὰ κάμη; νὰ κατακρίνη καὶ τὸν φίλον του; οὐχί· διότι τὸ τοιαῦτον εἶναι ἐλεύθερον ἀπὸ πάσαν ἐξωτερικὴν κατηγορίαν. Ἐπρεπεν ὅμως, καθὼς εἶδα τὴν φίλον ὑποκρυπτόμενον πολὺ περισσότερον τοῦ ἄλλου, νὰ μὴ κατακρίνη οὔτε αὐτὸν περὶ τούτου, νὰ ἐμβῃ δὲ ἀμέσως εἰς τὴν ὑπόθεσιν του. Ἄλλ' εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν.

Ὁ κύριος β. ο. κατεχάρησεν εἰς τὴν κεφαλίδαν τοῦ βιβλιαρίου του τὰ ἑξῆς. « Λεῖπετε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τούτους, » καὶ ἀφῆτε τους, διότι ἐὰν ἦναι ἡ βουλή αὐτῆ, ἢ τὸ ἔργον » τοῦτο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους θέλει χαλασθῆν.

« Ἄν ὅμως ἦναι ἀπὸ τὸν Θεὸν, δὲν ἢμπορεῖτε νὰ τὰ χαλάσητε μήπως καὶ εὐρεθῆτε καὶ θεσημάχοι. » (Πραξ. Ἄποστ. Κεφ. 6. σ. 38, 39).

Ὅλα ταῦτα εἶναι μετάφρασις ἐκείνου τοῦ ρητοῦ, τὸ ὅποιον εἶπεν εἰς τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων ὁ Φαρισαῖος καὶ νομοδιδάσκαλος αὐτῶν Γαμαλιήλ, ὅτε οἱ Ἰουδαῖοι θυμωθέντες εἰς ἄκρον, ἐμελέτου νὰ θανατώσωσι τοὺς Ἀποστόλους. Ὁ κύριος οὗτος λοιπὸν προσαρμύζει ταῦτα τὸ ρητὸν καὶ εἰς

ἡμᾶς· καὶ αὐτοὺς μὲν τοὺς ἀκολουθοῦς τῆς λουθηροκαλθινικῆς αἰρέσεως, τοὺς νόθους πρεσβυτέρους (κατὰ τὸν Σουέσιον (*)), τοὺς νεήλυδας ἀποστόλους, παρομοιάζει μὲ τοὺς Ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ· πάντας δὲ ἡμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς, μὲ τοὺς Ἰουδαίους ἐκείνους, τοὺς φονεύσαντας τὸν Χριστὸν, καὶ μελετῶντας νὰ φονεύσουν καὶ τοὺς Ἀποστόλους. Τί δὲν κάμνουν οἱ μισθωτοί; ἀλλ' ἐδῶ ἔπρεπεν ἕνας Δημοσθένης νὰ παραστήσῃ εἰς τὸ κοινὸν κατὰ βάθος τὴν κακίαν τῶν τοιούτων μισθωτῶν! ὡς καὶ Ἰβραίους θεοκτόνους! μᾶς ἔκαμαν μὲ τὰ ἐπάρματα αὐτῶν ἀργύρια οἱ διὰ τῶν ὁποίων καταπειθῶν καὶ τοὺς μισθωτοὺς αὐτῶν, νὰ μᾶς παριστάνουν ὡς τοιούτους εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Παρομοιάζει δὲ καὶ τὴν ἐπίβουλον βουλὴν αὐτῶν, καὶ τὸ ὀλέθριον ἔργον αὐτῶν, ἧτοι τὸν προσηλυτισμὸν, μὲ τὴν θεϊκὴν βουλὴν καὶ μὲ τὸ ἔργον τῶν θεϊκῶν Ἀποστόλων. Ὅσον δὲ ἀγωνίζεται νὰ κατακαλύψῃ τοὺς δολίους σκοποὺς καὶ τὸν προσηλυτισμὸν αὐτῶν μὲ τὰ ἀπατηλὰ σοφίσματα τοῦ βιβλιαρίου του, τόσον κάμνει τοῦτο κατὰδῆλον μὲ τὴν κεφαλίδά του. Ὅτι δὲ τοῦτον τὸν προσηλυτισμὸν αἰνίττεται μὲ τὴν κεφαλίδά ταύτην, ἐπιβεβαιούμεθα ἔτι μᾶλλον καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ ἐν Σμύρῃ Κυρίου Γέτερ πρὸς τὴν ἐκεῖ σεβασίμιον ἐπιτροπήν. Ἄλλως ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ φωτισμὸς, τὸν ὁποῖον λέγει καὶ ἀναλύει εἰς τὸ φυλλάδιόν του; ἡ παιδεία; ἡ μάθησις τῶν ἐπιστημῶν; Ἀλλ' ἡ παιδεία καὶ ἡ μάθησις δὲν εἶναι ἔργον καινοφανές εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὔτε αὐτοὶ εἶναι οἱ πρῶτοι εἰσηγηταὶ αὐτῆς, καθὼς οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι εἰσήγαγον πρῶτοι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλον τὸν κόσμον· ἐξ ἀνάγκης λοιπὸν ἔπεται, ὅτι ἡ βουλὴ καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν σημαίνει διδασκαλίαν τινὰ και-

(*) Ἴδα Ἀριθ. 6. Σελ. 175.

νοφανῆ, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ πρῶτοι εἰσάγουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἄυτη δὲ εἶναι ἡ ἐναγῆς αὐτῶν λουθηροκαλθινικῆ αἵρεσις· καὶ τοῦτο ὅλον εἶναι τὸ παρ' ἡμῶν συζητούμενον.

Ἄλλ' ἀντίσταται ὁ μισθωτὸς, καὶ ἀγωνίζεται νὰ ἀποδείξῃ διὰ πολλῶν σοφισμάτων, ὅτι ἡ ἐκπαίδεσις τῆς νεολαίας μας εἶναι ἡ βουλὴ καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν· ἰδοὺ πῶς τροπολογεῖ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ περιπλέκει μὲ τὰ σοφίσματά του. « Ὁ σκοπὸς τῶν δὲν ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ μᾶς κάμωσι προσηλύτους, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ νὰ μᾶς βοηθήσωσιν εἰς τὴν πρόδον τῶν φώτων μας. Κατὰ τὸ παρὸν εἶμεθα εἰς ἡσυχίαν νὰ ἔχωμεν μεγάλην εἰς τοῦτο ἀνάγκην ἀπὸ αὐτῶν, τοῦλάχιστον ἕως οὗ ἡμεῖς νὰ συστήσωμεν ἰδικὰ ἡμᾶς σχολεῖα καλὰ καὶ μὲ καλοὺς διδασκάλους, ἀλλίως βλάπτομεν τὴν νεολαίαν μας, καὶ σβρομεν ἀκόμη ἐπάνω μας καὶ τὴν βεβαιούμεν τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς, ὅτι ἔσταματίσαμεν τὰς προόδους της· ἂν ἔλιπον αὐτοὶ οἱ ἄνδρες καὶ νὰ μὴ ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς σχολεῖα, καθεὶς συμπεριβαίνει εἰς ποῖαν στάσιν ἤθελεν εἶσθαι τώρα ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία; » Ἀλλ' εἰς αὐτοὺς ἔμεινε τάχα ἡ ἐκπαίδεσις τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας; ἂν αὐτοὶ ἔλιπον, ἤθελε μείνει ὅλη ἡ πατρίς εἰς τὸ σκοτὸς τῆς ἀμαθείας; Πρὶν αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν ὑπῆρχον εἰς ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς σχολεῖα; (*) ὡ τῆς συκοφαντίας!!! Τὸ πικρότερον εἶναι τὸ

(*) Ἡμεῖς ἐμποροῦμεν τὸν μὴ ἐπονομαζόμενον συγγραφέα τοῦ φυλλάδιου νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ 19. αἰῶνος τὰ σχολεῖα ἐπληθύνοντο ἐνταῦθα τόσόν, ὥστε καὶ αἱ πόλεις καὶ αἱ κωμοπόλεις εἶχον σχολεῖα Ἑλληνικὰ. Οἱ δὲ συστήσαντες αὐτὰ ἐξ ἰδίων ἀναλωμάτων, ὅχι μόνον τοὺς διδασκάλους ἐπλήρουν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Σουλτάνον εἰς ἔκδοσιν ἐπικυρωτικοῦ Φερμανίου πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῶν, καθυποβαλλόμενοι πολλακίς καὶ εἰς πρόστιμα (Τουρκιστὶ Ντσερεμίδες), ὡς ποτὴ ἡ σχολὴ τῶν Κυθωνιῶν ἐπλήρωσε

νά συκοφαντῆ ἑαυτὸν, καὶ νὰ ἀκούῃ μὲ πᾶσαν εὐηκοίαν τὰς συκοφαντίας ταύτας καὶ ὁ διαληφθεὶς, νὰ συκοφαντῆ δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς καλοὺς συνδιδασκάλους του καὶ πάντας τοὺς πεπαιδευμένους μαθητὰς του· καθότι δὲν εἶναι αὐτὸς γυμνασιάρχης εἰς τὸ ἐν Σύρῳ Ἑλληνικὸν γυμνάσιον, τὸ κατὰ πάντα λόγον ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν φίλων του· δὲν διδάσκουσιν ἐν αὐτῷ καὶ ἄλλοι ἐξ ἢ οὐτῷ διδάσκαλοι Ἕλληνας ἔμπειροι καὶ ἄξιοι τοῦ ἐπαγγέλματός των; δὲν σπουδάζουσιν ἐν ἑαυτῷ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν πενήκοντα ἢ καὶ διακοσίους μαθητὰς, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ γυμνάζονται εἰς τὰ τελειότερα μαθήματα, καὶ προβαίνουντι θαυμασίως; δὲν εἶναι ἀκόμη εἰς Σύραν καὶ τόσοι ἄλλοι διδάσκαλοι μερικῶς καὶ δημοτικῶν σχολείων τῆς κοινότητος καὶ ἄλλα τοιαῦτα; (*)

διὰ μίαν συκοφαντίαν ἐπέκεινα τῶν 400 χ. γροσίων στοχάζομαι, ὅτι ἐγένοντο τοιαῦτα πολλὰ καὶ εἰς ἄλλα μέρη. Ὅλαι αἱ κοινότητες οὐσιωδέστερον καθήκον ἐνάμισαν τὴν ἀνατροπὴν τῶν τέκνων των, ὅθεν καὶ πανταχόθεν ἐπρασκαλοῦντο οἱ πεπαιδευμένοι διδάσκαλοι εἰς κατοχὴν καθεδρῶν· ἂν ὁ ἀπαρονόμαστος συγγραφεὺς, ἔρριπτεν ἐν ὅμα φιλολογικόν, δὲν ἤθελε τολμήσει τόσον ἀνευθεριάπτως νὰ κατηγορήσῃ ἐν ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἀφ' ὅτου ἠσθάνθη τὴν προγονικὴν του ἀξίαν, δὲν ἔπαυσε τείνον εἰς τὴν ἡλικίαν βελτίωσίν του, καὶ μάλιστα ἦδη ἀφ' οὗ ἠμπόρεσε ν' ἀποτευναῖξῃ τῶσαν ἐνδοξίαν καὶ τὸν ἐξωτερικὸν ζυγόν.

(*) Καταδέχεται τώρα δι' ἀγάπην Θεοῦ ὁ κύριος οὗτος, νὰ ὀνομάζεται εἰς ἕλαν τὸν κόσμον καὶ αὐτὸς καὶ οἱ συνδιδάσκαλοι καὶ οἱ μαθηταὶ του καὶ οἱ λοιποὶ πεπαιδευμένοι τῆς Σύρας καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ ἐρηθίζοι Ἕλληνας (τόσον ἀπὸ τὸν κύριον Βούργες καθὼς καὶ παρ' ἄλλων ἀγροίκων ἐγκωμιασῶν τῶν νεηλῶδων Ἀποστόλων κατὰ τὸν ἐκδότην τῆς ἀλλοδαπῆς) ὅτι εἶναι πάντες κατὰ πάντα πνευματικῶς ἰσσοτισμένοι, καὶ ὅτι ἡ κληρὸ αὐτῶν πατρίς

Εἰς τὰς Ἀθήνας εἶναι Γυμνάσιον περίφημον καὶ Ἑλληνικὸν σχολεῖον μὲ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ διδασκάλους ἐντελεστάτους καὶ εὐμεθοδικωτάτους, γυμνασιάρχουντος τοῦ σοφωτάτου Γενადίου, ἐν ᾧ γυμνάζονται ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν πενήκοντα μαθητὰς τόσας μαθήσεις. Εἰς τὰς πρὸ ὀλίγου γενομένας ἐξετάσεις, τὰς ὁποίας καὶ ἡμεῖς ἐπεσκέψθημεν, εἶδομεν ἰδίως ὀφθαλμοῖς τὰς μεγάλας ἐπιδόσεις αὐτῶν (*). ἑτέρα σχολὴ τῶν διδασκαλιστῶν, ἔχουσα διδασκάλους ἐμπείρους πάντε ἢ ἐξ, μεταξὺ τῶν ὁποίων διαπρέπει ὁ καλὸς καὶ σοφώτατος ἀνὴρ καὶ Ἀρχιμανδρίτης Κύριος Μισαὴλ Ἀποστολίδης, τὸν ὁποῖον ἔχει καὶ ὁ Βασιλεὺς μας διδάσκαλόν του· μαθηταὶ δὲ γυμνάζονται ἐν αὐτῇ ὑπότροφοι τεσσαράκοντα· οἵτινες μετὰ τὴν δυνατὴν ἐν αὐτῇ γύμνασιν διορίζονται δημοδιδάσκαλοι εἰς τοὺς διαφόρους δήμους τοῦ κράτους· καὶ ἀντ' αὐτῶν διορίζονται ἄλλοι· ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν 40 μὲνει πάντοτε πλήρης, καὶ ἕτεροι μαθηταὶ κατωτέρας ἡλικίας πολλοί, οἵτινες σπουδάζουσιν εἰς τὸ πρῶτον σχολεῖον καὶ ἄλλα πολλὰ σχολεῖα κατὰ μέρος τόσον τῶν Ἑλληνικῶν, ὅσον καὶ ἄλλων διαλέκτων· ἀφίνομεν νὰ λέγωμεν καὶ ὅσους ἄλλους γυμνάζουσι φιλόκαλοι τινὲς καὶ φιλάδελφοι ἄνδρες καθὼς ὁ Κ. Περικλῆς Ἀργυρόπουλος, ὁ Κ. Μελάς καὶ ἄλλοι.

Εἰς τὸ Ναύπλιον ἕλλο τοιοῦτον Γυμνάσιον καὶ Ἑλληνικὸν σχολεῖον μὲ διδασκάλους παρομοίους τῶν ἀνωτέρων καὶ μαθητῶν τοιούτων προβαίνόντων μὲ τοιαύτας ἐπιδόσεις·

εἶναι τόπος τοῦ πνευματικοῦ σκότους, καὶ μόνος ὁ Ἱεραπόστολος εἶναι ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὡς πνεῦμα ἀκτινοβόλον; ὦ ἀηδία! ὦ κακία!!! τὴν ὁποίαν εἶδεν ὁ Σοφὸς ὑπὸ τὸν οὐρανόν!

(*) Τὴν περιγραφὴν τῶν ἐν τῷ Γυμνασίῳ τούτῳ καὶ Ἑλληνικῷ σχολείῳ δημοσίων ἐξετάσεων θέλομεν καταχωρήσει εἰς τὸ ἀκόλουθον φύλλον.

γυμνασιαρχούντος ἐν αὐτῷ τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς κυρίου Λεοντίου, καὶ σχολαρχούντος τοῦ ἀξιοσεβαστοῦ Θεοδοσίου Περγαμηνοῦ ἕτερον σχολεῖον δημοτικῶν τῶν ἀρρένων περίφημον, καὶ ἕτερον τοιοῦτον τῶν νεκνίδων, ἐνῶ γυμνάζονται ὑπὲρ τὰ 100 κοράσια ἀπὸ διδασκαλίσσας Ἑλληνίδας (τὰ δὲ χειροτεχνήματα αὐτῶν εἶναι τεχνικώτερα καὶ καλλήτερα τῶν ἄλλων τῶν ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν ξένων)· καὶ ἄλλα σχολεῖα κατὰ μέρος, ὡς καὶ τῶν ἀνωτέρω μεταξὺ τούτων τὸ ὄρφανοτροφεῖον καθ' ἕνα ἀξιεπαινοῦν.

Εἰς τὴν Αἴγινα ἄλλο σχολεῖον ἐπιστημονικὸν καὶ πολυμερικὸν ἔχον 12 ἢ 13 διδασκάλους ἐμπείρους εἰς τὰς ὁποίας ἕκαστοι ἐπαγγέλλονται ἐπιστήμας, ἐνῶ οἱ μαθηταὶ προβαίνουσι θαυμασίως εἰς τὰς ἐπιστήμας, καταχούμενοι καὶ τὴν εὐσέβειαν παρὰ τοῦ ἱερομονάχου κυρίου Θεοδωρήτου· ναυετούμενοι δὲ, συνετιζόμενοι καὶ παρακινούμενοι εἰς πᾶν βίῃ συντείνει πρὸς ἠθικὴν βελτίωσίν των, εἶμα δὲ καὶ τὴν λογικὴν ἐπιστημονικῶς διδασκόμενοι παρὰ τοῦ σεβαστοῦ γέροντος καὶ σοφωτάτου διδασκάλου κυρίου Νεοφύτου Δούκα, διδάσκοντος προσέτι καὶ ἐν μάθημα εἰς τὴν νεολαίαν τῆς Αἴγινης εἰς τὸ ἰδιωτικὸν σχολεῖον, τὸ ὁποῖον οἱ πολῖται διατηροῦν μὲ ἰδιά των ἐξόδα, ἔχον διδασκάλους δύο.

Εἰς τὴν Ἄνδρον εἶναι τὸ περίφημον Ὀρφανοτροφεῖον τοῦ κατὰ πάντα ἀναρέτου καὶ σοφωτάτου ἀνδρὸς καὶ κλεινοῦ διδασκάλου ἡμῶν κυρίου Θεοφίλου Καίρη, ὅστις κατέστησε καὶ τὸ εὐεργατικώτατον τοῦτο σχολεῖον, καθὼς καὶ ἐκρυτὸν, παντὸς ἐπαίνου ἀνώτερον.

Εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς πολλοὺς δήμους κατὰ μέρος εἶναι μέχρι τοῦ παρόντος συστημένα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἑκατὸν σχολεῖα ἀλληλοδιδασκτικὰ, καὶ εἰκοσι Ἑλληνικά· ὀλίγα μὲν ὡς πρὸς τὴν ὀλικὴν ἀνάγκην τοῦ

ἔθνους, πολλὰ δὲ ὡς πρὸς τὴν φημιζομένην κατηγορίαν· ἐκτὸς τούτων εἶναι καὶ ἄλλα σχολεῖα Ἑλληνικά τὰ ὁποῖα διατηροῦνται μὲ ἰδιαίτερα ἐξόδα τῶν πολιτῶν, ὡς καὶ τὸ ἀνωτέρω τῆς Αἴγινης, καθὼς καὶ τὸ εἰς τὴν ἰδιαίτερον κλεινὴν πατρίδα ἡμῶν *Τρίκαλα τῆς Κορινθίας*. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα, εἰς ἄλλα τῶν ὑποίων διδάσκονται οἱ μαθηταὶ ἀλληλοδιδασκτικῶς, καὶ εἰς ἄλλα διαφόρως. Λοιπὸν τόσοι σοφοὶ διδάσκαλοι, τόσα γυμνάσια καὶ σχολεῖα δὲν ἐκπαιδεύουσι δὲν φωτίζουν τὴν νεολαίαν τοῦ ἔθνους ἄλλὰ, τρεῖς ἢ τέσσαρες νεήλυδες ἀποστολοὶ ἔχοντες τὸ σύστημα τοῦ Οὐδρῶφ (*), αὐτοὶ φωτίζουν τὸ ἔθνος; καὶ πόσα σχολεῖα ἔχουν εἰς τὴν Ἑλλάδα; ἔν εἰς τὴν Σύρον, ἔχον κοράσια καὶ παιδία ἀνήλικα, διευθυνόμενον παρὰ τοῦ κυρίου Κίνδερ· ἐν παρόμοιον εἰς Ἀθήνας παρὰ τοῦ κυρίου Χιλ· καὶ ἐν ἕτερον Ἑλληνικὴν παρὰ τοῦ κυρίου Κίγκ· καὶ ἐν ἕτερον εἰς Ἄργος, ἔχον ὁμῶς ἢ δέκα κοράσια παρὰ τοῦ κυρίου Γρήξ· μὲ αὐτὰ τὰ σχολεῖα ἐκπαιδεύουσι ὅλην τὴν νεολαίαν τοῦ ἔθνους; ὦ τῆς ψευδολόγου φήμης!!! Ἀλλὰ μὲ ποῖα τοῦλάχιστον μέσα; μήπως ἐξέδωκαν δέκα ἢ πέντε χιλιάδας ἀντίτυπα λεξικά ἢ τοῦ Γαζή ἢ τοῦ Κοῦμα ἢ ἄλλου τοιοῦτου, καὶ τὰ διανοίρασαν νὰ φωτισθῇ ἡ νεολαία; μήπως ἐξέδωκαν, ὡς ὁ σεβαστὸς διαληφθεὶς γέριον διδασκαλὸς Δούκας τοῦς ποιητὰς μὲ παραρράσεις καὶ σχόλια; μήπως ἄλλα τινὰ συγγράμματα τῶν λαμπρῶν προγόνων μας, εἴτε τῶν ἐξωτερικῶν εἴτε τῶν ἐσωτερικῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐκπαιδεύεται ἡ νεολαία; μήπως ἄλλα ἐπιστημονικὰ βιβλία; κενὸν ἐξ αὐτῶν ἄλλὰ τί; μεταφράζουσι κακοδόξως τὰς θείας γραφάς, καὶ τὰς διδάσκουσι εἰς τοὺς μαθητὰς των κακοδοξότερως, φέρουσι τινὰ κακὴ ἑλενα βιβλιάρια

(*) Ἰδ. Εὐαγ. Σελ. ἀριθ. 7.

ἀπὸ τὴν Μελίτην, ἀλλόκοτα καὶ κατὰ τὴν φράσιν καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν, ἵνα ὁμοῦ μὲ τὴν ἀρθόδοξον ἡμῶν θρησκείαν νοθεύσωσι καὶ τὴν γλῶσσάν μας. Ἰδοὺ ὁ φωτισμὸς, ἰδοὺ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν κυρίων νεηλῶδων ἀποστόλων, παρόμοιος κατὰ πάντα μὲ τὸν τοῦ Κυρίου Οὐδρόφ' ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἡ βουλή αὐτῶν, ὁ φωτισμὸς τῆς μαθήσεως, οὕτα τὸ ἔργον αὐτῶν ἡ ἐκπαίδευσις τῆς νεολαίας, πολλοῦ γε καὶ δεῦ' ἀλλ' ἡ βουλή αὐτῶν ἐστὶ τὸ νὰ σπεύρουσιν τὰ ζῆζάνια τῆς ἐναγοῦς αἰρέσεως αὐτῶν εἰς τὸ ἔθνος μας, τὸ ἔργον αὐτῶν ὁ προσηλυτισμὸς· καὶ διὰ τοῦτο συνάζουσι τοιαῦτα παιδάκια νὰ διδάσκωσιν, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ πολλὰ εἶναι γυναικάρια; « πάντοτε μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν δυνάμενα » (Παῦλος πρὸς Τιμοθ. Β' ἐπιστολ. κεφ. γ'. σ. 19.) διὰ νὰ καταβάλλουσιν εἰς αὐτὰ τὸν πρῶτον σπῆρον τῆς αἰρέσεως τῶν. Τοῦτου δὲ γινομένου αὐτοὶ νομίζουσιν, ὅτι ἀρκετὰ ἔτελείωσαν τὸ ἔργον αὐτῶν. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Κ. Β. Ο' καὶ περιπλέων ὁ κύριος Γέτερ μᾶς παρέστησαν, ὅτι αὐτοὶ ἔχουσιν βουλὴν τινα, καὶ ἔργον ἰδιαίτερον, εἰς τὸ ὁποῖον καταγίνονται, ἀπεδείχθη πλέον φανερὰ καλῶς καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα κινήματά των, ἀπὸ τὰ βιβλιάρια καὶ τὰς ἐπιστολάς των καὶ ἀπὸ τόσα ἄλλα, ὅτι τοῦτο τὸ ἔργον εἶναι ἡ διάδοσις τῆς αἰρέσεως αὐτῶν. Ἐς ἴδωμεν τώρα τί ἐντέλλονται περὶ τῶν τοιαύτων αἰρετικῶν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι καὶ πάντες οἱ θεόσοφοι πατέρες μας.

Ἄν, Κύριε Β. Ο' ἤθελες εὐρεθῆ τότε ἐνώπιον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅτε ἔλεγε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου. « Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ... Ἐγὼ γὰρ οἶδα ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἀφίξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου κ. τ. λ. » ἔλεγε δὲ πρὸς αὐτὸν, « λείπετε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τούτους καὶ ἀφήτε τους, κ. τ. λ. » Τί ἤθελε τάχα σὲ ἀποκριθῆ; ἄς λεί-

ψωμεν; οὐχί· ἀλλὰ « εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὁ παρελάθεται, ἀνάθεμα ἔστω » (πρὸς Γαλ. ἐπιστ.) σὲ δὲ καὶ τοὺς ὁμοίους σου ψευδοδέλφους, οἵτινες ἐναυγάσασθε περὶ τὴν πίστιν καθὼς ὁ Ἰμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, ἤθελα σᾶς παραδώσει τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῆτε μὴ βλασφημεῖν (πρὸς Τιμοθ. Α' ἐπιστ.)

Ἐὰν δὲ πάλιν ἤθελες εὐρεθῆ ἐνώπιον τῆς ἀγίας μεγάλης καὶ Οἰκουμανικῆς ζ'. Συνόδου ὅτε ἀνεθεματίζεν αὐτούς, λέγουσα οὕτω.

Ἡμεῖς τὴν ἐπίστακτον καινοτομίαν τῶν Χριστιανοκατηγόρων ἀνεθεματίζομεν... κ. τ. λ.

Ἐλεγε δὲ αὐτοῖς « λείπετε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τούτους καὶ ἀφήτε τους κ. τ. λ. τί ἤθελον σὲ ἀποκριθῆ; ἄς τοὺς ἀφήσωμεν; οὐχί· ἀλλὰ « τοῖς μὴ ἀσπαζομένοις τὰς ἀγίας εἰκόνας, ἀνάθεμα » ἔλοις τοῖς αἰρετικοῖς, ἀνάθεμα τῷ φραξομένῳ συνεδρίῳ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἀνάθεμα ».

Παρομοίως δὲ καὶ σὲ καὶ τοὺς ὁμοίους σου ἤθελον παραδώσει εἰς τὸ ἴδιον ἀνάθεμα.

« Εἴ τις, Χριστιανοκατηγορητικῆς αἰρέσεως ὄντα τινα... διεκδικεῖ ἀνάθεμα. »

Παρομοίως καὶ τοὺς, ὅσοι, διὰ τῆς ἀλευθέρου προτροπῆς σας, δέχονται τὰ δυσσεβῆ βιβλιάρια αὐτῶν.

« Τῷ δεχομένῳ τὰ δυσσεβῆ λογίδια τῆς αἰρέσεως αὐτῶν ἀνάθεμα (πρὸς τῆς ἀγίας ζ' Οἰκουμ. Συνόδ.) ἰδοὺ Κ. Β. Ο. ἡ κακοφρόνως ἐκλαμβανομένη καὶ παρεξηγουμένη κεφαλίς σου. Τὸ δὲ δόλιον καὶ ἀπατηλὸν βιβλιάριον σου δὲν ἐμβαίνομεν εἰς κόπον νὰ τὸ ἐξετάσωμεν, ἐπειδὴ ἐκ τῆς ὄψεως βλέπομεν αὐτὸ αἰρετικὸν, σοφιστικὸν καὶ κοκκίζηλον· ἡμεῖς δὲ μὲ τοὺς αἰρετικούς δὲν ἐμβαίνομεν εἰς συζητήσεις· καὶ λογῶμαχίας, « τὰς μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ εἰδὼς ὅτι γεννώσι μάχας· καὶ αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ πρῶτην καὶ δευτέραν νοουθεσίαν παραιτοῦ· εἰδὼς ὅτι ἐξέστραται ὁ τοιοῦτος καὶ ἀμαρτάνει ὡν αὐτὸ κατὰ κριτος » ἐντέλλεται ἡμεῖν ὁ μέγας Ἀπόστολος.

Ὅλος δ σκοπὸς ἡμῶν ἀποβλέπει νὰ παραστήσωμεν καὶ νὰ πληροφωρήσωμεν ἐντελῶς τοὺς ὀρθοδόξους ἀδελφοὺς καὶ πατριώτας μας, ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι κατακρίνονται δολίως καὶ ὑπόβως νὰ διαδώσουν τὰς ἀναγείς αἰρέσεις των εἰς τὴν πατρίδα μας· ἔχουν δὲ τόσον τὴν φιλογενεῖαν σου καθὼς καὶ ἄλλους ψευδαδέλφους συνηγούρους πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς βουλής των, τὴν ὁποίαν μᾶς παρέστησας καὶ σὺ ἐξαίρετα. Ὅταν τοῖς προσιδοιοῦμεν ἐξίσου νὰ προσέχουν καὶ ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἀπὸ σᾶς, διὰ νὰ φυλάξουν καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὰ τέκνα των ἀπὸ τὰς λυμώδης ἀπάτας καὶ νὰ μείνουν ἀβλαβεῖς εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἡμῶν ἀγίαν πίστιν. Ὅτι ὁμοῦ δὲν λέγει ὁ ἄνθρωπος οὗτος κἄμμίαν ἀλήθειαν εἰς τὸ σοφιστικὸν τοῦτο βιβλιαρίον του, ἀποδεικνύεται σαφάστατα καὶ ἀπὸ τὴν τελευταίαν σελίδα αὐτοῦ, ἔχουσαν ταῦτα ἐπὶ λέξεως. « *Τοιαύτη, φαίνεται, καὶ ἡ γνώμη τοῦ ἁγίου Πατριωσιτίτου καὶ ἡσυχαστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Ἱεροῦς Συνόδου, καὶ τῶν περισσοτέρων προκρίτων ἀνθρώπων.* »

Παράδοξον τῆ ἀληθείᾳ, ἀπ' ἀρχῆς αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τοιοῦτον ἀπατηλὸν σύστημα νὰ προτείνουσι τὸ ὄνομα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, χωρὶς αὐτοὺς νὰ ἔχη οὐδεμίαν εἶδησιν, καὶ μὲ τοῦτο νὰ ἀπατοῦν τοὺς Χριστιανούς· τοῦτο ἔκαμον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πατριάρχου Λουκάρεως· ἐν τοιοῦτον περιγράφει καὶ ὁ Κ. Φραντζέσκος Ηρασελέντης (*) τοῦτο κάμνει καὶ τώρα ὁ λεγόμενος φιλογενής (πράγμα ἐκ διαμέτρου) Β. Ο* πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ ὁποῦ καταχωροῦμεν τὴν ἀκόλουθον συνοδικὴν Ἐπιστολὴν τοῦ ἰδίου Πατριάρχου, εσαεῖσαν εἰς Σμύρνην μετὰ τὴν τύπωσιν τοῦ βιβλιαρίου τούτου, καὶ πεσοῦσαν ἐκ περιστάσεως κατὰ θεῖαν εὐδοκίαν εἰς χεῖράς μας, ἥτις εἶναι Ἰωανῆ καὶ τὰ ψεύδη αὐτοῦ νὰ ἐλέγξῃ, καὶ πᾶσαν ὀρθόδοξον ψυχὴν, ὅπου καὶ ἂν εἰρήσκηται, νὰ κινήσῃ εἰς ἀποτροπὴν τῶν λυκαίωνων.

(*) Ἰδε Εὐαγγελ. Σελ. Ἀρ 7 Σελ. 194.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝ-
ΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ, ΚΑΙ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ.

Ἱερστάτε Μητροπολίτα Σμύρνης, Ἰπέρτιμο Ἐξάρχῃ Ἀσίας, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὰ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργεῖ, ἐντιμώτατοι Κληρικοί, εὐλαθέστατοι ἱερεῖς, τιμιώτατοι Προστώταις καὶ Δημογέροντες, χρήσιμοι Πρόκριτοι καὶ λοιποὶ ἅπαξ ἄπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητὰ, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἡ ἀκατάσχετος ὁρμὴ καὶ στασιώδης μαγνία τοῦ κοινοῦ πολεμήτηρος καὶ ἐχθροῦ τῆς σωτηρίας τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν οὐ διέλιπεν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τοῦ νὰ διεγείρῃ διαφόρους ἐπηρείας καὶ διωγμοὺς κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας· καὶ ἄλλοτε μὲν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς, ἄλλοτε δὲ μὲ ἐνέδραν καὶ ἐπιθέσεις δολίως νὰ ἐμμηχανᾷται τῶν πνευματικῶν αὐτῆς τέκνων τὴν καταστροφὴν καὶ ἀπώλειαν. Κακοδοξία πολυσχεδεῖς καὶ αἰρέσεις ποικίλαι, ὡς τοιαῦτα πολύμορφα θηρία, ἐφάνησαν κατὰ καιροὺς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων αἰώνων τῆς συστάσεως τῆς, ἐπαπειλοῦσαι τὴν ἀμιώμητον ταύτην Νύμφην τοῦ Χριστοῦ· ἀλλ' εἰς κἄμμίαν ἄλλην ἐποχὴν δὲν ἐφάνησαν μῆτε χαλεπώτεραι, μῆτε δολιότεραι, ὅσον ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Κόμματός τινος ἀλλοτρίου ὀπαδοὶ, ἐχθροὶ τῆς ἀληθείας, καὶ περὶ τὴν πίστιν ἀστοχῆσαντες, κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον, καταφερόμενοι κατὰ τῶν Ἀποστολικῶν καὶ Συνοδικῶν κανόνων καὶ ἀποφάσεων κατὰ τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, κατὰ τῆς προσκυνήσεως τῶν ἱερῶν Εἰκόνων, κατὰ τῆς μεσιτείας τῶν Ἁγίων, κατὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχαιοτάτων παραδόσεων καὶ ἱερῶν ἐθίμων καὶ κατὰ πάντων τῶν ὑπερφυσίων καὶ οὐρανίων δογμάτων τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως, κατεξάνοστές μενοι, γυμνοὶ πάντων καὶ ἔρημοι τῶν πρὸς σωτηρίαν συντεινόντων, καὶ τῆς ὀρθῆς καὶ ὑγιοῦς πίστεως ἀθλίως ἐπ.

εσχινισμένοι· τοιοῦτοί εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἡμέρας μας ἀναφανέντες, κρίμασιν οἷς οἶδα Κύριος, πολέμιοι τῆς ἀγίας ἑμῶν Ἐκκλησίας. Ἐν ᾧ ἀνατρέψασαν εἰς τὰ κακοδόξα δόγματα καὶ φρονήματα, ἐπαγγέλλονται, ὅτι κηρύττουσιν τὴν εἰς Χριστὸν ἡμῶν πίστιν· ἐν ᾧ ἀνατρέπουσι μὲ τὰς διδασκαλίας καὶ μὲ τὰς πράξεις των τὴν ἠθικὴν τοῦ Εὐαγγελίου, ὀνομάζονται Εὐαγγελισταί· δυσφημοῦντες, καταφρονοῦντες, κατατρέχοντες τοὺς ἱεροὺς κανόνας, τὰς διαταγὰς καὶ τὰς παραδόσεις τῶν ἀγίων Ἀποστόλων, τολμῶσι νὰ ὀνομάζωνται ἀποστολικοί· ἐν ᾧ τέλος πάντων ὑπάρχουσι κατὰ πάντα κακόφρονες, ὡς βλασφημοῦντες τὰ κυριώτερα δόγματα τῆς ἀμωμότητος ἡμῶν πίστεως, καυχῶνται ὡς οἱ μόνοι παρωτισμένοι, καὶ φησίζονται, καθὼς ἐκ τῶν ἔργων των δεικνύουσι, ὅτι εἰς μόνου· αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε τὴν ἀλήθειαν. Οὗτοι λοιπὸν ἐπιχειροῦντες πρὸ πολλοῦ νὰ παρασύρῳσιν εἰς τῆς ἰδίας των κακοδοξίας τὸ σκότος τοῦς ὀρθοδόξου· καὶ εὐσεβεῖς, ἐκπέμπουσι εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς ὀρθοδοξίας ψευδοδιδασκάλους καὶ πλάνους, οἱ τινες ἀγωνίζονται μὲ μυρίους τρόπου· νὰ διασπείρῳσι τῆς κακοφροσύνης τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ ζιζάνια. Καὶ ἐπειδὴ μ' ἔλας τὰς προσπαθείας των, διὰ τῶν ὁποίων ἄλλους μὲν τῶν ὀρθοδόξων ἠπάτησαν μὲ λόγου, ἄλλους δὲ μὲ τὰ ἀργύρια ἐδεδέασαν ποιοῦντες ὑπαδουὺς τῆς πλάνης των, εἶδον τέλος πάντων, ὅτι ἦτο δύσκολον νὰ καταπείσωσι τοὺς ἀληθεῖς μαθητὰς τῶν ἱερῶν ἀποστόλων καὶ τῶν θεοφόρων πατέρων, ν' ἀπειθήσωσι τὰς πατροπαράδοτους σωτηριώδεις διδασκαλίας τούτων τῶν θεοφόρων ἀνδρῶν, διὰ ν' ἀκολουθήσωσι κακοδοξίας λαοπλάνων, ἀπαταιῶνων καὶ διεφθαρμένων· τότε καὶ οὗτοι μετέβαλον σχέδια καὶ ἐστοχάσθησαν νὰ μολύνωσι, καὶ διαφθείρῳσι τῶν ὀρθοδόξων τὰ τέκνα, καὶ ἔτι δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κατορθώσωσιν εἰς τοὺς πατέρας μ' ἔλην τὴν εὐκαλίαν, ἐφαντάσθησαν ὅτι θέλουσι κατορθώσωσι εἰς τὰ ἀθῶα καὶ ἔκακα τέκνα των. Ὅθεν καὶ διὰ νὰ πραγματοποιήσωσι τοὺς σκοποὺς των, συν-

ιστώσι πανταχοῦ διάφορα σχολεῖα, κατὰ τὸ φαινόμενον πρὸς διδασκαλίαν τῶν παιδῶν, ἀλλὰ οὐσιωδῶ· πρὸς διαφορὰν τῶν θρησκευτικῶν δογμάτων καὶ τῶν ἠθικῶν καὶ ἔθνικῶν φρονημάτων, καλύπτουσι τοὺς δολίους αἰτῶν σκοποὺς καὶ τὰ κεκρυμμένα μεγάλα τέλη των καὶ συμφέροντα μὲ τὰ προσωπεῖα τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς γενναϊότητος, ἀπατῶντες μὲ ταῦτα τὰ λαμπρὰ ὀνόματα κατ' ἀρχὰς καὶ τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ αὐτοὺς τοὺς ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας, ἀρπάζουσι δολερῶς καὶ ἐπιβούλως τὴν ψήφον πολλῶν ὀρθοδόξων, οἵτινες, μὴ διδαχθέντες ἐκ πείρας δὲν δύνανται ἀκόμη νὰ ἐννοήσωσι τὸ ἀληθέστατον πνεῦμα καὶ τὸ τέλος αὐτῶν τῶν συνεισφορῶν καὶ ἀγώνων· εἰς τρόπον ὥστε ἐνόμισαν οἱ λαοπλάνοι οὗτοι, ὅτι πάντα κατώρθωσαν, διότι ἠπάτησάν τινες τῶν ἀκάκων καὶ ἀπλοστέρων ὀρθοδόξων· ἀλλὰ τὸ ψεῦδος δὲν δύναται νὰ θριαμβεύσῃ πολυχρόνως, μήτε ἡ ἀπάτη νὰ λάβῃ ποτὲ καλὴν ἔκβασιν. Ὁ αὐτὸς Κύριος, ὅστις προεῖπεν, ὅτι θέλουσιν ἐγερθῆ πολλοὶ ψευδοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφήται, οἵτινες θέλουσιν ἀπατήσωσι πολλοὺς καὶ εἰ δυνατόν καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς, ὁ αὐτὸς Κύριος μᾶς ἐβεβαίωσεν, ὅτι πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσι τῆς ἀγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἥτις, ἔχουσα σύμμαχον τὴν παντοκρατορικὴν ἰσχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐπὶ πέτραν ἀρραγῆ ἰκοδομήσαντος αὐτὴν Θεοανθρώπου Λόγου, ἀνεφάνη πάντατε προβαίνουσα ἀπὸ τοῦ πλήθους τοσούτων ἑτεροδόξων ἐχθρῶν φωνῆ καὶ λαμπρᾶ, ὑψωμένη ἀπὸ τὰ σκότη τῆς ζοφερᾶς καὶ ἀσελήνου νυκτὸς τῶν κακοδόξων, καὶ ὑπερκειμένη τῶν τῆς πλάνης καὶ ἀπάτης πνευμάτων τῶν κατὰ διαφόρους χρόνους ἐκπνευσάντων, καὶ μὲ τὸν ζῆλον καὶ ἀκάμαντον προθυμίαν τῶν θεοσφῶν πατέρων καὶ ἱερῶν προμάχων τῆς περιεγένετο ἀείποτε τῶν ἀντιτασσομένων καὶ διεκτικῶν τῆς, συνασπίζουσα καὶ διαφυλάττουσα τῆ πανοπλίᾳ τοῦ ἀγίου Πνεύματος τοὺς ἀνατεταμένους δὴ ψυχῆ τῆ θεῆς αὐτῆς χάριτι καὶ τῶν ἱερῶν δογμάτων αὐτῆς γενναίως ἀντεχομένου

Αὐτὸ καὶ ὁ πολυεὐσπλαγγγος Κύριος, ὅστις διὰ δοκιμὴν ἡμετέραν, καὶ διὰ τὰ ἀνεξερευνήτα αὐτοῦ κρίματα παρεχώρησεν ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις καιροῖς νὰ καταποντίσῃσι τὸ ἐκλεκτὸν αὐτοῦ ποίμνιον οὗτοι οἱ βαρεῖς λύκοι, καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἔδωκεν ἄδειαν εἰς τοὺς λαοπλάνους ψευδαποστόλους ν' ἀποκοιμήσῃσι μέχρι τοῦδε καὶ τοὺς πνευματικοὺς ποιμένας καὶ πολλὰς τῶν ὀρθοδόξων ν' ἀπατήσῃσιν, ἔρριψε τέλος πάντων ἕλεον ὄμμα εἰς τοὺς ὀρθοδόξους λαοὺς του, εἰσήκουσε τὰς ἐνθέρμους δεήσεις τῶν ἀληθῶν ποιμένων καὶ τῶν ζηλωτῶν ὀρθοδόξων, οἵτινες ἀδικόπως παρεκάλουν τὸν πατέρα τῶν φώτων νὰ φωτίσῃ τῶν ὀρθοδόξων τὴν πληρώμα διὰ νὰ καταλάβῃσι τὴν ἀπάτην των, καὶ νὰ μάθωσιν ἐντελῶς εἰς τοὺς βυθοὺς καὶ ἀπωλείας βράχων ἀγωνίζονται νὰ καταθεύσῃσιν οὗτοι οἱ λαοπλάνοι τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἄκρον αὐτῶν Νευλαΐαν ἐξέπνιψε τοὺς ποιμένας καὶ τοὺς λαοὺς ἀπὸ τὸν θανατηφόρον αὐτῶν λήθαργον καὶ τὴν ἀκούσιον πλάνην, καὶ ἡ κατ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἡ κοινὴ τῶν εὐσεβῶν μήτηρ, πρὸ πολλοῦ λαμβάνουσα μέτρα δραστηρίᾳ εἰς τὸ νὰ προφυλάξῃ τὰ πνευματικὰ αὐτῆς τέκνα τοῦ ἐπικαιμένου κινδύνου, δὲν λείπει διὰ τῶν σιωπηριωδῶν αὐτῆς συμβουλῶν, καὶ νοουθειῶν, ἐξελέγγουσα τοὺς κακοβούλους σκοποὺς τῶν ὑπεναντιῶν νὰ στηρίξῃ τοὺς πιστοὺς εἰς τὰ πατροπαράδοτα αὐτῶν δόγματα. Εἰς αὐτὸ τοῦτο γνωρίζοντες ἑαυτοὺς ὑποχρέους, δὲν ἐλείψαμεν, ἅμα ἀνυχθέντες θεῖον ἔλεος ἐπὶ τὴν οἰκουμένην πᾶσιν περιωπὴν, νὰ ἀποκαταστήσωμεν ἐκκλησιαστικὴν ἐπιτροπὴν, συγκεκροτημένην ὑπὸ εὐσεβῶν καὶ παπικευμένων ὑποκειμένων, ἐμπιστευσάμενοι αὐτοῖς τοὺς κυριωτέρους πνευματικοὺς κληδούς, καὶ διατάξαντες συγχρόνως, ἵνα κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς ἐνταύθα παρ' ἡμῶν συστηθείσης Ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς διοργανισμὸν, ἐκδιθένηται εἰς τύπους, ἀποκαταστήσῃ καὶ κατὰ μέρος ἐν ταῖς πολιτείαις ὅν τρόπον μ' ἄκραν ἀγαλλίασιν τῆς ψυχῆς μας ἐμύλομεν ὅτι συν-

εστήθη καὶ αὐτόθι κοινὴ προθυμίᾳ καὶ ζήλῳ τῶν αὐτόθι εὐλογημένων χριστιανῶν. Καὶ ἂν καὶ δὲν ἀμφιβάλλωμεν, ὅτι σύμπαντες ἡμεῖς οἱ αὐτόθι ὁμογενεῖς γνωρίζετε καλῶς τοὺς ὑποκεκρυμμένους σκοποὺς τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος λαοπλάνων ψευδαποστόλων, ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπουσιν, εἰ μὴ νὰ διαφθείρωσι τὴν ἱερὰν ἡμῶν ἰηρησίαν, τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα, τὴν ἡμετέραν διάλεκτον, τῶν ἱερῶν προγόνων μας τὰ γυναιῶν καὶ οὐράνια φρονήματα, ὅλα τὰ μεγάλα καὶ ἀληθῆ συμφέροντα φρονήμων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, καὶ χριστιανῶν ὀρθοδόξων· γνωρίζετε δὲ ὅτι καὶ εἰς τὰ σχολεῖα αὐτῶν οἱ ἐτερόδοξοι διδάσκαλοι σπεύδουσι νὰ ἐμψυτεύσῃσιν εἰς τὰς ἀπαλὰς καρδίας τῶν παιδῶν τὰς κακοδόξους, καὶ βλασφημίας αἰρέσεις των, καὶ ὅτι τὰ βιβλιάρια αὐτῶν ἄλλα πλάγιως, ἄλλα κατ' ἐθελίαν πολεμοῦσι τὴν θρησκείαν ἡμῶν, τὸ τιμαλφέστατον πατρῷον ἀγαθόν, καὶ τὴν πλέον φιλάτην ἡμῶν κληρονομίαν! καὶ ἐνὶ λόγῳ σὺς εἶναι γνωστὰ καὶ πασιδὴλα τὰ ψυχρόφθορα τέλη καὶ φρονήματα τῶν ἐπιβούλων τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἡμῶν εὐκλείας· καὶ δὲν θέλετε ἀπατηλῆ πλέον ἀπὸ τὰ αὐτῶν σοφίσματα καὶ τὰς ὑπόλους προσφορὰς· μ' ὅλον τοῦτο παροτρύνοντες τὴν ἀπαραίτητον προσοχὴν σας, καὶ διὰ τούτου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ γραμματος, συμβουλευόμεν πατρικῶς, καὶ νοουθετούμεν, καὶ προτροπόμεθα πᾶσιν ὑμῖν ν' ἀποστραφῆτε ὀλοτελῶς τοὺς λαοπλάνους τούτους καὶ ψευδαποστόλους καὶ τὰς ψυχρόφθορας κακοδοξίας των, καὶ νὰ κατακούσητε, ὅσα βιβλία αὐτῶν κακοδόξα ἔχετε εἰς χεῖράς σας, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ἡμπορεῖτε νὰ συνάξετε, τυπωμένα εἰς τὰς διεφθαρμένας αὐτῶν τυπογραφίας· πρὸ πάντων δὲ νὰ μὴ σέλητε πλέον τὰ τέκνα σας διὰ κἀνὸν αἰτίων καὶ διὰ κἀνὸν τέλος εἰς τὰ κακοδόξα αὐτῶν σχολεῖα, καὶ ὅσον τὸ δυνατόν, νὰ μὴ ἔχητε οὐδεμίαν σχέσιν, ἀποστρεφόμενοι καὶ τὰς ποταπὰς καὶ ἀπατηλὰς αὐτῶν προσφορὰς καὶ τὰ δῶρα, τὰ ὅσα μεταχειρίζονται, ὡς δέλεαρ, διὰ νὰ ἀπολέσωσι τὴν ψυχὴν, τὴν τιμὴν,

τὴν χαρακτῆρα, τὴν ὑπόληψιν, τὰ πάντα. Καθ' ὅτι εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους, ὅτι, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἀληθῆς θρησκεία, δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ οὔτε ἀληθῆς ἀγαθοεργία, καὶ ὅποιος εἶναι δόλιος πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ διαφθείρει τὰ οὐράνια αὐτοῦ δόγματα, καὶ καταφρονεῖ τὰς θείας αὐτοῦ ἐντολάς, δὲν δύναται νὰ ἦναι γνήσιος πρὸς τὸν πλησίον, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὸν παρὰ διαφθοράν, κακίαν καὶ ὑπουδότητα. Ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι γνωρίζουσιν ὅτι οἱ αἱρετικοὶ ἐστάθησαν πάντοτε οἱ λυμαιῶνες καὶ τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς πολιτικῆς κοινωνίας καὶ οἱ ἀρχηγοὶ καὶ αἷτιοι ὄλων τῶν διχονοιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κράτους, κηρύττοντες τὴν ἐλευθερίαν διὰ νὰ φέρωσι τοὺς λαοὺς εἰς ἀνταρσίαν καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ σπείροντες πανταχοῦ ζιζάνια διὰ νὰ προξενήσωσι διχοστασίας, διαιρέσεις καὶ ἐμφυλίους πολέμους θρησκευτικούς μὲ τὰς διδασκαλίας τῶν πρὸς ἀφανισμόν τῶν ὀρθοδόξων, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ καλύπτονται μὲ τὸ σχῆμα τοῦ προβάτου, καὶ μεταχειρίζονται τὰς πανουργίας τῆς ἀλώπεκος, ἕως οὗ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔπειτα ἀναλαμβάνουσι τὸ σχῆμα τοῦ λύκου, διὰ νὰ θύσωσι καὶ ν' ἀπολέσωσι. Μακρὰν λοιπὸν ἀπὸ τοὺς τοιοῦτους καὶ ἀπὸ τὰς φθοροποιὰς διδασκαλίας τῶν, εἰδότες καλῶς, καὶ πεπεισμένοι, ὅτι ἡ ἀγία ἡμῶν πίστις πρὸ τοσούτων αἰῶνων ἐξιχνιάσθη, ἀνηρουνήθη καὶ ἀπέδειχθη ἡλίω φανώτερον, ὅτι εἶναι ἀμώμητος καὶ τὴν βασιλείον καὶ μέσσην πορευομένην ὁδὸν, μηδαμῶς παρεκλίνουσα εἰς ἀνοδίας καὶ βάραθρα αἱρετικῶν κακοδοξιῶν καὶ τολμημάτων ἀσεβῶν, καὶ ἐγγὺς αἰθείας. Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐστερεώθη ὑπὸ πνευματοφόρων καὶ θαυματουργῶν ἁγίων πατέρων, ὁμολογητῶν καὶ ὁσιομαρτύρων, ὡς ἐπὶ στύλων ἐπὶ τὰ ἀκραδάντων, τῶν ἐπὶ τὰ ἁγίων καὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ χρειὰν οὐδεμίαν ἔχει διορθώσεως, κατὰ τὸ δογματικὸν οὐσα ἀνεπίδεξις καὶ εἰς ὅσα ἀποβλέπουσιν ἀποχρόντως εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν τέκνων τῆς. Ἰδίως δὲ παραγγέλλομεν τῇ ἱερό-

τητί σου καὶ ὑμῖν τοῖς προεστώσι καὶ προκρίτοις τῆς πόλεως ταύτης καὶ κατ' ἐξοχὴν τοῖς γονεῦσι νὰ περιορίσῃτε τὰ τέκνα σας ἀπὸ τὰ σχολεῖα, καὶ ἀπὸ τὰς συναναστροφὰς τῶν ἑτεροδόξων, τῶν ὁποίων ὁ κύριος σκοπὸς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀφορᾷ εἰς τὴν διαφθορὰν τῆς Νεολαίας· ὡ ποῖαν ἀπολογίαν θέλετε δώσει ἐν καιρῷ διὰ τὴν ἐξ ἀμελείας ἀπώλειαν αὐτῶν, ὅποτεν τὸ αἷμα αὐτῶν ἐξαίτησῃ ὁ Κύριος παρ' ἡμῶν κατὰ τὸν Προφήτην! φοβερὰ τὰ ἐπιτίμια τοῦ Δεσπότου! βαρεῖα ἡ ἀγανάκτησις, ὅποτεν δὲν ἔχητε νὰ προβάλλητε τὸ, ἰδοὺ ἡμεῖς καὶ τὰ παιδιά, ἃ ἡμῖν ἔδωκε Κύριε! οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πρὸς ἡμᾶς γνωστοὶ γενόμενοι, ὅσοι ἤθελον ἀποστείλει τὰ τέκνα τῶν εἰς σχολεῖα ἑτεροδόξων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, θέλουσι καθυποβάλλονται ὑπὸ τὴν ἑνδικὸν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν ποιήν. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπικυροῦντες καὶ τὴν συστηθεῖσαν κοινῇ ὑμῶν ἐκλογὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτόθι ἐπιτροπὴν, ὀρίζομεθα καὶ διατάττομεν, ἵνα ὑπέικητε, καὶ ὑποτάσσῃσθε ταῖς πνευματικαῖς συμβουλαῖς, καὶ ἀποδέχησθε πᾶσαν περὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ πνευματικὰ πράγματα διαίτησιν καὶ ἀπόφασιν τῶν ταύτην συγκροτούτων ὑποκειμένων, περὶ ὧν καὶ ἀπὸ φήμης καὶ ἐξ ἄλλων πληροφοριῶν ἔγνομεν, ὅτι διαπρέπουσι ζήλω καὶ παιδείᾳ καὶ φρονημάτων ὀρθότητι, οἵτινες ἔχοντες ἀνταπόκρισιν μετὰ τῆς ἡμετέρας ἐνταῦθα κεντρικῆς ἐπιτροπῆς, θέλουσι λαμβάνει παρ' ἡμῶν τὰς ἀναγκαῖας ὁδηγίας καὶ διαταγὰς εἰς τὰ συμπίπτοντα· ὥστε ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἦναι ὅχι μόνον μεταξὺ τῶν ἡνωμένα καὶ σύμφωνα, ἀλλὰ καὶ ἐγκεντρισμένα εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀπ' αὐτὴν ὁδηγούμενα. Ταῦτα μᾶς παραγγέλλει ὁ Κύριος ἡμῶν ἐν Εὐαγγελίῳ, ταῦτα ὁμολογοῦμεν καθ' ἑκάστην εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως. « Πιστεύω εἰς Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν, καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. » Καὶ ταῦτα ἀγωνιζόμεθα ὅλας δυνάμειν νὰ κατορθώσωμεν, ἐν ἅσῳ ἡ θεία πρόνοια ἤθελεν εὐδοκῆσαι τὴν ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου διαμονὴν μας, σκοπὸν

τρέφοντες ἐγκάρδιον, καὶ τῶν ἱερῶν ἡμῶν καθηκόντων τὸ πρῶτιστον τιθέμενοι τὸ νὰ ἐπαγγυηθῶμεν ὅλαις δυνάμεσιν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν πνευματικῶν τέκνων μας, φροντίζοντες διὰ τὰ ἀληθῆ αὐτῶν συμφέροντα, καὶ μελετῶντες, ὅσον ἐνεστί, τοὺς τρόπους, δι' ὧν φανῶμεν εὐάρεστοι πρὸς Κύριον, ὅστις ἠδεδόκησε νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς ἡμᾶς, εἰ καὶ ἀναξίους, τὸν ἐκλεκτὸν αὐτοῦ λαόν, τὴν θρησκείαν του, τὰς ψυχὰς τῶν εὐσεβῶν, ὑπὲρ ὧν αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐξέχεεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, καὶ δεῦν ἀπαιτοῦμεν ἄλλο παρ' ἡμῶν, τέκνα ἡμῶν περιπόθητα, εἰ μὴ προσοχὴν εἰς τὸν ἑαυτὸν σας, φροντίδα διὰ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν σας, ἐπαγρύπνησιν, καὶ ἀποστρόφην κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἐπιμέλειαν εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων σας, ὥστε ἐκτελοῦντες αὐτὰ νὰ χαροποιήσητε τὴν καρδίαν μας, καὶ ἐνταῦθα μὲν νὰ διαγῆτε εἰρηνικῶς, καὶ μὲ γλυκυθυμίαν τῆς συνειδήσειός σας, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι αἰῶνι ν' ἀπολαύσητε τὰ μεγάλα ἐλέη τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, οὐ ἢ χάρις, καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος αὐτοῦ τῆ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἴη πάντιν ὑμῖν.

ἁγῶς ἐν Μηνί Ἰουνίου Ἰνδικτιῶνος θ'.

- + Ἱερακλείας Διονύσιος
- + Κυζήκιου Κληθιμος
- + Νικομηδείας Πανάρετος
- + Χαλκηδόνος Ἱερόθεος
- + Θεσσαλονίκης Μιλέτιος
- + Πρέεδρος Ἀγκύρας Γεράσιμος
- + Φιλαδελφείας Πανάρετος
- + Σοφίας Παΐσιος
- + Δημητριάδος Ἰωσήφ.